

Glorie 2

“Sumba zit voor altijd in ons hart.” 5

s Avonds napraten over kerkdienst 7

Uit die telefoon, weg met die iPad 9

Publicaties over de synode van Dordrecht 15

Kerkdienst heeft vormende kracht

Commentaar

Machtsmisbruik

DS. T.J. OLDENHUIS, COEVORDEN

Als ik deze woorden neerschrijf is de grote bijeenkomst te Rome over het seksueel misbruik in de Rooms-Katholieke Kerk in volle gang. Ik ben erg benieuwd wat voor besluiten genomen zullen worden. De huidige paus is in staat de dingen bij de naam te noemen en ook krachtige maatregelen te nemen zoals we zeer recentelijk nog gezien hebben. Een bekende aartsbisschop in Amerika is uit zijn ambt ontheven wegens seksueel misbruik en teruggezet in de lekenstand. Het lijkt me een zeer terechte maatregel. Duizenden slachtoffers van seksueel misbruik worden nog dagelijks geplaagd door datgene wat hun jaren geleden werd aangedaan. Het is ten ene male onbegrijpelijk dat het in de kerk kon gebeuren, maar het is de harde realiteit. Of het celibaat hier een grote negatieve rol heeft gespeeld en speelt, is nog maar de vraag. Het heeft allereerst te maken met machtsmisbruik, immers ook in andere gemeenschappen, religieus of niet, komt dit helaas maar al te vaak voor. De macht over een ander in alle opzichten te kunnen beschikken, heeft altijd een verwoestende uitwerking. De nood van de slachtoffers is, naast het aangedane geweld, ook nog eens de moeite om er mee voor de dag te komen. Daarbij komt helaas ook vandaag nog altijd het onbegrip. “Dat kan die aardige pastoor of dominee, of die lieve zuster uit het klooster toch nooit gedaan hebben?” Hopelijk zal de vergadering in Rome een positieve uitwerking hebben in alle opzichten, hoewel ik er wel enige bedenkingen bij heb. In het Vaticaan ruikt het verre van fris. Daar weet men als op geen andere plek in de wereldkerk, elkaar de hand boven het hoofd te houden. De paus weet, evenals zijn voorganger Benedictus, hoe moeilijk het juist daar is om door het cordon van de macht te breken. We wachten af.

‘Waarom zou ik naar de kerk gaan?’ Nieuw is deze vraag niet. Rond 1970 publiceerde dr. Van Ruler een boekje met deze titel. Blijkbaar was het toen ook al een actuele vraag! Hij geeft geweldige antwoorden: ‘om een kans op de bekering op te lopen’, ‘om de arbeid van de lofprijzing te volbrengen’, ‘om in de gemeenschap te worden ingelijfd’, ‘om de verlossing van de wereld te vieren’ en nog 17 andere. In alle bescheidenheid voeg ik daar aan toe: ‘om gevormd te worden tot discipelschap’.

DOOR
DS. DICK WOLTERS,
VOLLENHOVE

Steeds meer beroepsopleidingen combineren theorie en praktijk. Studenten zijn gemotiveerder om de stof tot zich te nemen, als ze het verband met de praktijk zien en ervaren. Wat ze geleerd hebben, kunnen ze gelijk toepassen. En andersom: gebrek aan kennis wordt duidelijk in de praktijk en roept verlangen wakker om de leemte aan te vullen.

Werkend leren

Maar op een dieperliggend niveau is deze koppeling nog sterker. Om vaardigheden aan te leren en te automatiseren, is training noodzakelijk. Dat is bijvoorbeeld helder bij de snijvaardigheden van een kok, maar dat geldt net zo sterk voor vaardigheden als samenwerken, communiceren en plannen. We kunnen de kerk zien als een gemeenschap van discipelen van Jezus, maar ook als een opleidingsinstituut. In Matteüs 28 worden we namelijk uitgedaagd om ‘te leren onderhouden wat Jezus ons heeft opgedragen.’ Dat heeft een cognitief aspect, we verwerven

Om vaardigheden aan te leren en te automatiseren, is training noodzakelijk. Dat geldt ook voor vaardigheden in de kerk.

kennis over Jezus en het christelijk leven, maar de focus ligt op de uitoefening daarvan. Wat er in de kerk aan kennisoverdracht plaatsvindt, is gericht op die praktijk.

Vrucht van de Geest

Zoomen we in op wat Jezus ons precies wil onderwijzen, dan valt op dat Hij de nadruk niet legt op geboden. Hij geeft niet eenvoudigweg een aantal regels mee, waaraan we ons moeten houden en die ‘te stampen zijn’. Jezus focust niet op gedrag, maar op de deugden die daar achter liggen. Niet op echtscheiding, bijvoorbeeld, maar op trouw en toewijding. Het gaat in de Bijbel om je ‘gezindheid’, of om ‘de vrucht van de Geest’: liefde, vreugde, geduld, vriendelijk-

heid, enzovoort. Kortom, de kerk als opleidingsinstituut moet haar discipelen op een dieperliggend niveau vormen. Er moeten deugden en vaardigheden aangeleerd worden. En die vorming gebeurt niet via kennisoverdracht, maar in de praktijk.

Vorming door liturgie

De afgelopen decennia is, onder invloed van bijvoorbeeld Samuel Wells, aandacht gevraagd voor de vormende kracht van de liturgie. Als we bijvoorbeeld bidden, richten we ons niet alleen tot God, maar oefenen we onszelf in een open oog, oor en hart voor

de wereld. Bij het Avondmaal delen we in de gemeenschap met Christus en oefenen we ons ook in gemeenschap met elkaar en in vergevingsgezindheid.

Tijdens een kerkdienst doen en zeggen we niet alleen dingen richting God, maar gebeurt er ook iets met ons. Dat gebeurt vaak onbewust. Net als bij een praktijkopleiding. Je staat er niet bij stil dat je verandert. Maar als een steen die gestaag wordt uitgehold door druppels water, zo werkt de liturgie gestaag door tot in onze ziel. Al doende worden we steeds meer gevormd in discipelschap.

TIJDENS EEN KERKDIENT GEBEURT ER IETS MET ONS. VAAK ONBEWUST. NET ALS BIJ EEN PRAKTIJKOPLEIDING. JE STAAT ER NIET BIJ STIL DAT JE VERANDERT.

Nog geen abonnee?

MAAK SNEL KENNIS!

Zie achterpagina

Diever zingt met organist Ronald Knol

Diever Zingt! Er staan bekende liederen op het programma. Ronald Knol begeleidt de samenzang op het prachtige orgel van de Kruiskerk. Ook laat de organist enkele improvisaties horen. Ben van Werven, de predikant van deze kerk, verzorgt een korte meditatie. Na afloop is er koffie en thee voor iedereen.

Zondag 3 maart, 19.15 uur, Diever, Kruiskerk

Kliederkerk in Emmen

Benieuwd naar wat een Kliederkerk is? Wie zin heeft in een ‘anders dan anders-kerkdienst’ is aanstaande zondag van harte welkom in Emmen. Kliederkerk is een missionaire vorm van kerkzijn voor alle leeftijden. De aanwezigen vieren samen, gaan creatief met het verhaal van Noach bezig en sluiten af met soep en broodjes.

Zondag 3 maart, 15.00 uur, Emmen, basisschool Groen van Prinsterer, Blinkstraat 5

Bestel nu Reveil om straks uit te delen

Maandblad Reveil geeft een Paas- en een Pinksterspecial uit. Kerken, ondernemers en privépersonen bestellen exemplaren om uit te delen op straat of tijdens concerten en kerkdiensten. Reveil is een inspirerend magazine met columns, commentaren, interviews en bijbelse bezinning. Bestel paaspecial vóór 18 maart, Pinksterspecial vóór 20 mei.

Bestellen vanaf 10 exemplaren à € 0,75 (exclusief verzendkosten) via www.maandbladreveil.nl

Chr. boekhandel Emmeloord gered

Dankzij financiële steun van een tiental ondernemers uit de streek is het voortbestaan van de christelijke boekhandel De Fakkelt in Emmeloord veiliggesteld. Zij legden voldoende geld op tafel om de nieuwe stichting De Fakkelt Emmeloord in staat te stellen het winkelpand aan de Lange Nering te kopen. Zaterdag 2 maart is de officiële heropening van de winkel, die overigens niet gesloten is geweest. (bron: de Stentor)

Psalm Project Hardenberg

De concerten van The Psalm Project zijn een begrip in Nederland. Met een eigentijdse vertaling van de psalmen worden de bezoekers getraakteerd op sfeervol en verrassend concert. Jong en oud worden aangesproken door prachtige liederen die de band ten gehore brengt. Het geheel wordt afgewisseld met verhalen, luisterliederen en momenten om mee te zingen. Het concert duurt 75 tot 90 minuten zonder pauze. The Psalm Project treedt op in Hardenberg en ook in Assen.

Vrijdag 8 maart, 20.00 uur, Hardenberg, Het Morgenlicht, Gramsbergerweg 59, € 2,95 via eventsforchrist.nl

Zondag 17 maart, 19.30 uur, Assen, GKV Assen-Peelo, Scharmburg 37, € 2,95 via eventsforchrist.nl

Zangavond naar zondag Staphorst

In Staphorst organiseert de stichting Zangavond naar de Zondag elke tweede zaterdag van de maand een samenzangavond. Op 9 maart wordt de samenzang begeleid door het Christelijk Gemengd Koor 'De Lofstem' uit Rouveen onder leiding van Johan Bredewout.

Marcel van de Ketterij bespeelt het orgel en Klaas Kuiper verzorgt de overdenking.

Zaterdag 9 maart, 19.00 uur, Staphorst, De Bron, Churchillaan 2, € 5 (kinderen gratis)

Dialectdienst Wijhe

Maart, de maand van het dialect. Genieten van een kerkdienst in dialect? In Wijhe gebeurt het. Thema is: Wat kies je? Teksten, liederen en de overweging zijn in het Sallands 'plat' omgezet. Organist is Roelof van de Berg en trompettist is Maaik Meiberg. Na afloop koffie 'um noa te proat'n'.

Zondag 10 maart, 19.00 uur, Wijhe, Nicolaaskerk,

Muziektheater 'GOH!?' in Nieuw-Buinen

De muziektheatervoorstelling 'GOH!?' is opgebouwd rondom verhalen uit de Joodse Talmoedische traditie. Roeland Busschers en Dick van Veen spelen twee rabbijnen die de toeschouwers meenemen in de bijzondere wereld van de Joodse Tora en Talmoed. Van tijd tot tijd onderbreekt de klezmerband 'Mesjogge' het gesprek. Een vrolijke, speelse middagvoorstelling met een hapje en drankje.

Zondag 10 maart, 15.30 uur Protestantse Kerk, Kerklaan 1, Nieuw-Buinen, € 7,50, ifonna van Maanen-Slot, 06-219 58 217, 0599-653202, ifonnaslot@gmail.com

Glorie

Wij allen nu, die met onbedekt gezicht de heerlijkheid van de Heere als in een spiegel aanschouwen, worden van gedaante veranderd naar hetzelfde beeld, van heerlijkheid tot heerlijkheid, zoals dit door de Geest van de Heere bewerkt wordt. (2 Kor 3: 18, HSV)

DOOR ERIKA VAN DER LAAN, KERKELIJK WERKER SLEEN EN SCHOONOORD

Afgelopen kerst was de hele familie Van der Laan bij elkaar voor een diner. Inmiddels zijn we uitgegroeid tot een behoorlijke groep van 15 personen, en toen we aan tafel zouden gaan had mijn moeder een tafelschikking gemaakt. Niet met naamkaartjes, maar met 'Bijbeltekstkaartjes'. We moesten ze lezen en raden welke tekst voor ons was bedacht.

Mijn tekst

Dat raakte mij. Er sprak heel veel zorg en liefde uit. Voor mijn vriend, een echte Oost-Groninger, had ze de moeite genomen om de Bijbeltekst op z'n 'Grunnegs' af te drukken. Ik wist wat mijn kaartje was toen ik de tekst las. Van glorie tot glorie, van heerlijkheid tot heerlijkheid: 2 Korintiërs 3:18. Het staat niet in de NBV die tegenwoordig veel wordt gebruikt, maar wel in bijvoorbeeld de Herziene Statenvertaling. Dat is 'mijn' tekst en mijn moeder wist dat. Die tekst ontroert mij: God, de Bron van al het goede, een zoon en een schild, Vader van mijn Verlosser Jezus, die het Woord wordt genoemd waarin leven was, leven dat licht was voor de mensen – die God wil mij naar Zijn beeld veranderen. Glorie! Dat is zo'n woord dat zijn gelijke eigenlijk niet kent.

Wij kleine mensen zullen, steeds meer gekneet door de liefdevolle handen van onze Vader, gaan stralen als de zon zoals past bij Zijn luister, Zijn heerlijkheid, Zijn glorie.

Van glorie, tot glorie

Door Gods Geest mogen we gaan 'van glorie tot glorie'. We zullen meer en meer worden veranderd en steeds meer laten zien van de luister van onze God. Wij kleine mensen zullen, steeds meer gekneet door de liefdevolle handen van onze Vader, gaan stralen als de zon zoals past bij Zijn luister, Zijn heerlijkheid, Zijn glorie.

Voor iedereen

Grote woorden, waar ik me graag naar uitstrek. En het is voor ons allemaal. We mogen ons afwenden van eisen die we zo gemakkelijk stellen aan onszelf, waarmee we onszelf om de oren slaan omdat we vinden dat we

niet voldoen. Tijd om ons op God te richten. Tijd om ons 'tot Hem te wenden'. Draai je om, wanneer je denken wordt beperkt door jezelf, of door het beeld van een God die zegt dat je aan koude, kille eisen moet voldoen. Tijd voor leven, echt Leven. Tijd om je knieën te buigen voor jouw hemelse Vader en jouw hart tot Zijn beschikking te stellen. Dan gaat Hij aan het werk.

Vernieuwing

Ben je groot geworden in zo'n kerk van regeltjes? Vandaag is de dag waarop je, opnieuw of voor

het eerst, je kunt bekeren van de weg waarop je je bevindt. Tijd om te leren genieten van de liefde van je Vader en te zeggen: God, ik wil Uw hart leren kennen. Geef mij Uw Heilige Geest. Vernieuw mijn denken en verander mij naar Uw luister... Uw glorie.

Wees dan stil en wacht af. Je zult niet worden teleurgesteld. Je zult prachtig worden, nog mooier dan je al bent. 'De weg van de rechtvaardigen is stralend als de zon, die opkomt, hoger klimt, totdat de dag zijn licht verspreidt.'

(Spreuken 4: 18)

polderpraat

Dushi Korsou

DOOR DS. GERHARD HEERINGA, SWIFTERBANT

De polder is de komende weken zo'n 8000 kilometer westwaarts verplaatst naar het eiland Curaçao. Dat betekent ruim negen uur 'hangen' in de lucht. En die CO² dan? Dat is inderdaad een dingetje, maar met de trein naar dit eiland is niet echt handig en met de boot ben je ook wel even onderweg. Vliegen dus maar in zo'n bakbeest van een Boeing 747. Deze dagelijkse lijn is overigens een regelrecht goudmijntje voor de KLM.

Een paar maanden lopen we op met een kleine gemeente van Vrijgemaakte snit. Te klein om een eigen predikant te kunnen

onderhouden. Het aantal gemeentelieden schommelt tussen de 60 en 80. Er is een 'harde' kern - zeg maar de F-side - van de gemeente van eilandbewoners die hier permanent wonen en werken. De 'schil' daaromheen bestaat uit o.a. onderwijs- en defensiepersoneel, veelal betrekkelijk jonge mensen, die hier een aantal jaren werken. De volgende schil wordt gevormd door een aantal stagiaires dat een half jaar op het

DE GEMEENTE IS OPGEDEELD IN DRIE KRINGEN DIE ELKAAR TWEEWEEKLIJKS ONTMOETEN, VEELAL RONDOM EEN MAALTIJD, VOOR STUDIE, BEMOEDIGING EN GEBED

eiland verblijft en tenslotte is daar het regiment aangespoelde toeristen, dat twee- of driewekelijks ververs wordt. Kortom, een zeer gemêleerd kerkelijk gezelschap met vogels van diverse religieuze pluimage. Iedereen wordt van harte welkom geheten. Bon Bini heet dat hier. En zo hoort het ook! De gemeente is opgedeeld in drie kringen die elkaar tweewekelijks ontmoeten, veelal rondom een

maaltijd, voor studie, bemoediging en gebed. De zondagse dienst begint om 8.30 uur. Niks geen toga's of strakke maatpakken, daar is het veel te warm voor. Ramen en deuren staan open en dat betekent dat je een wasknijper nodig hebt om je papertjes (ouderwetse dominee die ik ben) bijeen te houden. We kerken in hetzelfde gebouw als een Papiamentssprekende zustergemeente met wie we nauwe contac-

ten onderhouden. Protestantenvormen slechts een klein deel uit van de bevolking. Het overgrote deel is Rooms-katholiek, een kerk die veel krediet heeft opgebouwd; de kerk van het volk. De Nederlandse protestantse kerk werd en misschien wordt (nog) gezien als de kerk van de elite. Daar hebben de eilandbewoners weinig boodschap aan. Werk aan

de winkel dus. Verder talloze andere geloofsgemeenschappen. Bijzonder is de synagoge in Willemstad. De oudste van het westelijk halfrond.

Dushi Korsou, zo heet het volkslied. 'Dushi' betekent zoiets als zoet. Lijkt me ook een prachtwoord voor Gods genade. Het wordt te pas en te onpas gebruikt, vaak ook in de zin van schatje, liefde. Het leven is lang niet altijd dushi met een zonnetje. Het is echt een Zuid-Amerikaans land en tegelijk een zelfstandig land binnen het Koninkrijk der Nederlanden. Er zijn zorgen over de kwaliteit van het onderwijs, de gezondheidszorg en de werkgelegenheid, zorgen over de toestand in Venezuela, hemelsbreed 60 km verderop. De hand aan de ploeg. De eerste Alphacursus is net van start gegaan in onze kleine gemeente. Small is beautiful.

Vervolg van pagina 3

met ons hebben meegeleefd. Wij willen u daarom graag bedanken voor al uw warme, liefdevolle aandacht in welke vorm dan ook. Bovenal zijn we onze God dankbaar dat het steeds beter gaat en we hopen dat Gerrit na de hartrevalidatie zijn werk in en rondom de Herv. Kerk weer geleidelijk zal kunnen oppakken. Wij zien er tenminste wel weer naar uit! Een hartelijke groet van Gerrit en Frida Kleinjan. 'De Köster'.

Wij zijn blij en dankbaar dat de nieroperatie van Bertus goed is gegaan en dat het herstellen ook goed gaat. We willen iedereen bedanken voor het medeleven wat we hebben gehad en eveneens met de knieoperaties van Annie. Het heeft ons goed gedaan, wij bedanken u allen daarvoor. Een hartelijke groet van Bertus en Annie Kiers. Wij willen iedereen bedanken voor de vele kaarten en warme belangstelling ter gelegenheid van ons 50-jarig huwelijk. Gerrit en Mini van Dijk.

We willen iedereen hartelijk danken voor alle kaarten, berichtjes en andere attenties die we hebben ontvangen in verband met de ziekte van onze dochter Diede. Het doet ons enorm goed om te weten dat er zo veel mensen met ons meeleven en aan ons denken. Ronald, Bettineke, Wout en Diede Boezelman.

Hartelijk dank aan allen voor alle steun die ik heb mogen ontvangen, d.m.v. telefoontjes, kaarten of bezoek na het overlijden van mijn lieve vriend Albert. Het heeft mij heel erg goed gedaan! Albert is er niet meer maar de herinneringen blijven! Groet, Jennie, Molenstr. 9, Den Ham.

HARDENBERG-HEEMSE

Contactpersoon: mw. C. Olsman, Vechtvoorde 5, 7772 VA Hardenberg, tel. 0523-272019

Centrum-(Zuid en Noord).

Op 14 febr. is op 89-jarige leeftijd overleden Gerhard Luisman, echtgenoot van Riek Luisman-Geugies, Witte de Withstr. 21. We leven mee met zijn vrouw, kinderen, klein- en achterkleinkinderen.

JUBILEUMCONCERT?

Mail naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl
Gratis plaatsing!

Heel hartelijk bedankt voor de bloemen van de kerk, die ik een tijdje terug mocht ontvangen, mw. Willy Doldersum-Otten (Marslaan 44).

Mw. F. Klifman-de Jonge, Stationsstr. 2b, woont nu aan Jonkerlaan 18, 7772 CH, Hardenberg.

Het Leerhuis 'God met ons' gaat dit jaar niet door.

Baalder. Op 11 febr. is in de leeftijd van 73 jaren Arend van Raalte overleden. Hij woonde aan de BaalderEsch 55 met zijn vrouw Jenny. Hij was al langere tijd ziek. Na een afscheidsdienst in de aula van Zuidwolde, zijn geboorteplaats, is hij op de begraafplaats daar op 16 febr. begraven. We leven mee met zijn vrouw, hun beide kinderen en hun gezinnen.

Armoede verdient aandacht. Opgroeien in een gezin met een krappe beurs betekent voor kinderen dat zij zich niet ten volle kunnen ontwikkelen, meer gezondheidsproblemen hebben en vaak buitengesloten worden van activiteiten, zoals schoolreisjes of verjaardagen. In ons land zijn dat er 2 per klas. Kent u zo'n gezin? Laat het de ouderling, diaken of predikant weten. De diaconie heeft voor de kinderen tussen 4 en 12 jaar uit deze gezinnen een verjaardagtas beschikbaar.

LUTTEN/SLAGHAREN

Kerkdienst 3 maart: De Lantaarn 9.30 ds. J. Adriaanse, Beerzeveld.

Overlijden. 20 febr. is overleden op de leeftijd van 76 jaar onze zvr. Diny Huisman-Snippe, Schuineslootweg 42a, 7777 RB Schuinesloot. De begrafenis vond plaats op 25 febr. op de begraafplaats te Lutten. Hieraan voorafgaand werd er een dienst van Woord en Gebed gehouden in de Kruiskerk. We wensen de familie veel sterkte toe en Gods troostende nabijheid.

Jarig. Dhr. W. Slot, Anerweg Noord 98, 7775 AV Lutten, 26-02-1943.

Mw. G. Spang-Lichtendonk, Posthoornweg 14, 7781 PJ De Krim, 27-02-1942.

Mw. H. Rieks-Vedelaar, Schuineslootweg 78A, 7777 RC Schuinesloot, 28-02-1933.

Dhr. A. Spang, Posthoornweg 14, 7781 PJ De Krim, 28-02-1939.

Mw. L. Jurg-Hondebrink, Anerweg Noord 86, 7775 AV Lutten, 28-02-1935.

Mw. E. van 't Holt-van Santen, De Korte Slagenweg 3, 7775 PS Lutten, 01-03-1949.

Mw. G. Slot-Kuiper, Anerweg Noord 98, 7775 AV Lutten, 02-03-1943.

Dhr. A. Bakker, Schuineslootweg 21C, 7777 RG Schuinesloot, 02-03-1949.

Dhr. H. Ahuis, Schuineslootweg 38, 7777 RA Schuinesloot, 03-03-1938.

Zielen. Ina van der Graaf-Stoffers, Dedemsvaartseweg-Noord 96, 7775 AK Lutten, is deze week aan haar enkel geopereerd. De operatie is goed verlopen en ze is inmiddels weer thuis. De operatie aan de enkel van Ina is goed gegaan. Nu eerst 6 weken gips met het been omhoog. Bezoek is welkom! We hopen dat ze voorspoedig mag herstellen.

Elma Soer-Veneman, Dedemsvaartseweg-Zuid 71, 7775 AD Lutten, heeft vorige week een heupoperatie gehad. Ze mocht de volgende dag alweer naar huis om daar verder te herstellen. We wensen haar een voorspoedig herstel toe. Chris Zweers, Anerweg-Noord 56, 7775 AT Lutten, is opgenomen in het ziekenhuis Hardenberg vanwege benauwdheid ten gevolge van COPD, k. 113, J. Weitkampaan 4a, 7772 SE Hardenberg. Wij wensen alle zieken Gods nabijheid en kracht toe en vragen uw gebed voor hen.

De bloemen gaan deze week met een groet van ons allen, vanuit De Lantaarn naar Johnny Kappert, Anerweg Zuid 47, Lutten; vanuit de Kapel naar Henrike en Harald Veninga, Lutterveldweg 22.

Uitnodiging Themadienst. Graag nodigen wij u uit voor de themadienst van 24 maart in de Kruiskerk te Lutten. Om 11.00 uur wordt daar een gratis dienst gehouden van: Together Worship. Een dienst om nooit te

vergeten. Remco Hakkert, vocal & band.

MARIËNBERG

Contactpersoon: mw. Jeannet Visser-Hesselink, Ds. P. H. Wolfertstraat 35, 7692 AH Mariënberg, tel. 0523-235724, e-mail j.visser.hesselink@gmail.com

Kerkdienst 3 maart 9.30 ds. G. den Goeijen, Den Ham.

19.00 ERC dienst. Concert The Bowery. Dit jaar geen bioscoopdienst, maar een prachtig huiskamerconcert van The Bowery. Dit is een Nederlandse band, opgericht in 2016 door Rokus Maasland en Ramon Scherrenberg. De nummers van The Bowery gaan over het echte leven, zoals velen het kennen: puur, met een rauw randje. De liedjes gaan over twijfel, pijn en verdriet, maar ook over hoop en geloof. De 2 uur durende avond bestaat uit het zingen van de liedjes van het album Broken Jars, bij elk nummer vertellen ze hoe het is ontstaan en waarover het gaat. Deze combinatie van vertellen en zingen zorgt voor een bijzondere en waardevolle avond. De evangelisatiecies van Beerzerveld en Mariënberg heten u van harte welkom om 19.00 uur in de Sionskerk.

O.v.d.: mw. R. Menderink.

Diakenen: H. ter Bekke en W. Wittenberg. **Collecten:** diaconie, kerk en gebouwen.

Gastheer: B. Veltink.

Jarig. Op dinsdag 5 maart hoopt mw. J. Grootenhuus-Hakkers, Marsdijk 1, 7736 PL Beerze, 76 jaar te worden.

Op dinsdag 12 maart hoopt dhr. G. Lennips, Ds. Laurentiusstr. 1, 7685 PB Beerzerveld, 71 jaar te worden.

Meeleven. We leven mee met iedereen die moeite kent en verdriet, met mensen die behandelingen of een operatie (moeten) ondergaan. Heel veel sterkte toegewenst en bovenal bidden we u toe dat u Gods dragende handen mag ervaren.

BIJZONDERE THEMADIENST?

Mail naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl
Gratis plaatsing!

Tekst. Gebed is als een batterijoplader. Maak contact en wordt vervuld met Gods energie.

NIEUWLEUSEN

Contactpersoon: dhr. G. Vrieling, Oosterveen 24, 7711BS Nieuwleusen, tel. 0529-481637

Kerkdiensten 3 maart: Ontmoetingskerk 10.00 ds. M. Develing, Tienerdienst. **Knd.:** groep 1-4. **Collecten:** diaconie, kerk en het onderhoudsfonds.

19.15 Taize-viering. **Collecten:** diaconie, kerk en het onderhoudsfonds.

Zielen. Br. H. van Duren, Evenboersweg 23, verblijft in Reggersoord 1, 7943 KC Meppel, afd. k. 5, afd. 2.

Zr. H. Spijker-Westerman, Meeleweg 69, verblijft na een val voor revalidatie in de Hulstkampen.

Overlijden. Op dinsdag 19 febr. overleed zvr. Jantje Jonkers-Lubbers, op de leeftijd van 97 jaar woonachtig in de Hulstkampen 1, afd. A40. De afscheidsdienst heeft 23 febr. plaatsgevonden in de Ontmoetingskerk. Wij wensen haar kinderen en kleinkinderen en achterkleinkinderen Gods Troostende nabijheid toe bij het verwerken van dit verlies.

De bloemen gaan als groet naar zvr. J. Visscher-Marskamp, Ruitenveen 17, en naar de fam. A. Allerlieste, H.J. Eshuisweg 4.

SIBCULO

Contactpersoon: mw. F. Bolks-Brink, De Vleggedijk 4, 7693 PX Siculo

Kerkdienst 3 maart: Siculo Kloosterkerk 9.30 ds. H.

Dorgelo. **Knd.:** groep 1 t/m 8. **Oppas:** Linda Bolks en Ruud Withaar. **Collecten:** diaconie, kerk en onderhoudsfonds.

ST. JANSKLOOSTER

Contactpersoon: Tiny van der Linde-Altena, Leeuwte 55, 8326 AB St. Jansklooster, tel. 0527-241427

Kerkdiensten 3 maart: 10.00 ds. A. van de Spek, Zwartsluis.

Oppas: Esther Lassche en Rianne van de Wetering. **Knd.:** groep 2: Silvana en Marieke.

Organist: Jan Pieter van Eerde. **Kapel 14.30** ds. B.

Haanstra, Steenwijk. Gez. dienst. **Organist:** Corry van den Berg. **Collecten:** 1. Kerk. 2. Bloemen.

Advertenties

Reveil
nafhankelijk, christelijk maandblad

“De Bijbel is geen boekje voor het bloeden.”

Of het meest eigenzinnige, christelijke blad van Nederland bij u past? Gewoon proberen. Zonder kosten. Zonder verplichting.

met Rikkert Zuiderveld
schrijver en muzikant

kritisch en betrokken
maandbladreveil.nl

½ jaar GRATIS proberen!!

KWIJ
STUDIËN HAKEN GELOOF

Prat eens vrijblijvend met de makers van het Gezamenlijk Zondagsblad.

TOE AAN EEN NIEUWE SITE VOOR UW KERK?

Bel of mail met Ygerne ten Brinke: 0546-577475 of ygerne@topic-cc.nl

Dominee Henk Olde uit Zwolle: “Sumba zit voor altijd in ons hart”

Jarenlang woonde dominee Olde (86) uit Zwolle met zijn gezin op Sumba. Hoe kwam deze Drentse jongen van de boerderij op het Indonesische zendingsveld?

DOOR ELLEN TER AVEST, WIERDEN

Henk Olde (86) is geboren in een klein dorp in Drenthe. Daar, in Alteveer-Kerkenveld zit hij op de basisschool en beleeft hij zijn kindertijd in de oorlogsjaren op de boerderij van zijn familie. Hoewel het schoolgebouw vol zat met Duitse militairen ziet meester Veurink kans Henk klaar te stomen voor het toelatingsexamen van de HBS.

Cent voor de zending

Al op jonge leeftijd hoort Henk over zending. Op een zondag vertelt zendingsdominee Lambooy er een prachtig verhaal over. Vader Olde begeleidt de gemeente als organist en de kleine Henk hangt over de balustrade. “Ik hing ademloos te luisteren. Geweldig vond ik het”, vertelt hij, nog altijd even enthousiast. “Op de lagere school lieten twee schoolvriendjes mij op een dag trots één cent zien. Die was voor de zending. Zij hadden oudere zussen en wisten dus dat we daar op school geld voor inzamelden. Dat wilde ik ook. Toen ik het thuis aan mijn vader vertelde, kreeg ik zelfs een halve stuiver mee.”

Gymnasium

Na de lagere school volgde in 1945 de HBS in Hoogeveen. Pas op een ouderavond - zijn ouders moesten er twee keer 25 kilometer voor fietsen - hoorden vader en moeder Olde dat Henk het gymnasium volgde in plaats

van de HBS. Zes jaar in plaats van drie jaar. “Ik moest de volgende dag bij mijn vader in de stal komen. Daar vroeg hij ‘Wat wo’j toch?’ Waarop ik antwoordde: ‘Misschien wel dominee worden’. ‘Er zijn al slechte dominees genoeg’, was de respons van mijn vader. Drenten zijn nogal kritisch op dominees”, glimlacht hij bij de herinnering.

Willemien

De familie was inmiddels verhuisd naar Rheezeveen en kerkte in Dedemsvaart. Tijdens een kerkdienst hoorde Henk een meisje zingen. “Ik kende haar niet. Na wat slim overleg gingen we met de jeugd uit Dedemsvaart op Hemelvaartsdag zeilen in Giethoorn. Ze kwam uit Veenhuizen en verbleef de hele zomer bij familie in Dedemsvaart. Willemien van Haeringen bleek de liefde van mijn leven”, vertelt hij liefdevol. Ze zijn inmiddels 58 jaar getrouwd.

Indonesië

“De studie theologie, en later missiologie, in Kampen verliep goed. Ik vond het steeds boeiender en mijn motivatie verdiepte zich. Mijn voorliefde voor zending werd steeds groter. In 1949 werd Indonesië officieel onafhankelijk van Nederland. Politiek en militair gezien was het Nederlandse optreden daar een fiasco geworden. Maar als kerk bleven we welkom. Daar wilde ik graag een bijdrage aan leveren. Willemien werd verpleegster, zij volgde zendingscursussen en specialiseerde zich in tropenziekten. Onze gezamenlijke droom was: naar Indonesië gaan.”

Naar Sumba

Na hun huwelijk in 1961 woonde en werkte het echtpaar eerst nog enige tijd in Nederland, in het Overijsselse Dalfsen. In Indo-

“Onze gezamenlijke droom was: naar Indonesië gaan.”

nesië heerste een politieke crisis rond Nieuw-Guinea. Dominee Olde: “Toen kwam er een kans om op het Indonesische eiland Sumba mee te werken aan de vorming van kerkelijk kader. Inmiddels hadden we twee kinderen. Deze kans grepen we met beide handen aan en we vertrokken met de kinderen naar Indonesië. Daar was na 80 jaar zending vanuit Nederland een kerk ontstaan die op het punt stond onstuimig te gaan groeien. Ik had het advies gekregen om het eerste jaar mijn mond te houden. Ik hoefde het evangelie niet te verkondigen, maar eerst ontdekken dat God allang bezig was!”

Cultuur

Heeft de andere cultuur invloed op u en uw vrouw gehad? “Ja, maar dat begon al voor we vertrokken. We waren heel goed

opgeleid op het Zendings-seminarie van de toen nog Hervormde en Gereformeerde Kerk te Baarn en Oegstgeest. Willemien had op de Mulo in Assen al vloeiend Maleis geleerd van de Molukse klasgenoten uit Schattenberg. Vanaf het begin kon zij met iedereen op Sumba praten. Naast het kennen van de omgangstalen kon ik ook de gevoelswaarde van de Bijbelse woorden vanuit het Grieks en Hebreeuws aanvoelen tot in de Sumbase talen.”

Wat vond u het grootste cultuurverschil? “Het eindeloze geduld van de mensen op Sumba als iets niet mogelijk was, terwijl wij meenden dat er wel iets aan gedaan kon worden. Toch was het cultuurverschil ook weer niet zo groot. Een Sumbaas veevorst met honderden stuks vee verschilt in zijn denken niet zoveel van een boer in de Mastenbroekerpolder voor wie vrouw en koeien en de handel het belangrijkste zijn. En dan de noaberschap in Drenthe en op Sumba. Mijn moeder en grootmoeder voelden zich verantwoordelijk in de buurtschap. Als er in de buurt hulp nodig was, stonden ze klaar voor elkaar. Dat herkende ik ook in de stam- en dorpsgemeenschap op Sumba. En dat herkende ik in het leven van Jezus: mens met de mensen...”

Op tournee

Wat hield uw werk precies in? Olde: “Kadervorming in kerk, school en ziekenzorg. Ik ging bijvoorbeeld samen met de plaatselijke predikanten, een schoolopziener en een ziekenzuster op tournee. Later ging ook een landbouwkundige uit Wageningen mee. We bezochten dan

“Politiek en militair gezien was het Nederlandse optreden daar een fiasco geworden. Maar als kerk bleven we welkom. Daar wilde ik graag een bijdrage aan leveren.”

Lees verder op pagina 7

column Vormen

DOOR DR. FOEKJE DIJK, DALFSEN

Het is eigenlijk opmerkelijk

dat we wel het woord ‘verspreking’ kennen, maar een woord als ‘verlezing’ (zelfs de spellingscontrole van mijn computer herkent het niet) komt niet voor. Toch gebeurt het regelmatig dat ik een woord meen te lezen dat er bij nader inzien niet staat. Dat kan bijzonder hilarische momenten opleveren, maar vaker nog onrust omdat ik een gelezen zin niet begrijp door die ‘verlezing’.

Zo las ik onlangs in een artikel iets over de voorkant van de theologie. Prompt fronsten mijn wenkbrauwen zich en vroeg ik mij in gemoede af wat dát wel zou betekenen. De voorkant van de theologie. Heeft de theologie dan ook een achterkant? En hoe ziet die er dan uit? In mijn verbeelding zag ik vele vormen voorbijkomen, maar begrijpen deed ik het niet. Totdat ik de zin opnieuw begon te lezen en zag dat ik mij ‘verlezen’ had. Het woord voorkant stond er helemaal niet, er was duidelijk *vormkant* te lezen!

Aha, het betreffende artikel ging dus over de vormkant van de theologie. Niet dat het gelezene daardoor meteen veel duidelijker werd hoor. Want de ‘vormkant van de theologie’ vormt ook weer een probleem op zich. Dé theologie bestaat niet, er zijn vele vormen. Dé vormkant bestaat ook niet, want er zijn - juist ja - vele vormkanten. Om eens een citaat uit een bekend lied van Oosterhuis aan te halen: ‘Alles zal zwichten en verwaaien wat op het licht niet is geijkt. Taal zal alleen verwoesting zaaien’. Dat is het moeilijke van taal: woorden hebben een vorm én een betekenis. De vormkant (de klanken) en de inhoudskant (de betekenis).

Kunt u het nog volgen? Het taalveld is een ongelooflijk ingewikkeld gebied! Je kunt er eindelijk in rondwalen en voortdurend nieuwe ontdekkingen doen. De vormkant en de inhoudskant van de taal zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en leveren telkenmale andere vergezichten op. Want we bewegen ons in het landschap van de taal en het landschap van de wereld. Beide landschappen zijn er al, maar ze veranderen soms in de loop van de tijd ten opzichte van elkaar. Bijvoorbeeld, de woorden ‘tuin’ en ‘town’ hebben dezelfde oorsprong, een woord dat ommuurde of omheinde plek betekende. De tekens -vormkant- lijken nog wel op elkaar, maar een tuin of een stad zijn wel twee heel verschillende dingen.

Zo gaat dat soms ook in het landschap van de theologie met haar vele vormen. De taaltokens van toen en van nu lijken nog wel op elkaar, maar betekenen soms niet meer hetzelfde.

RTV-tips

Zaterdag 2 maart
EO | NPO2 | 18.20

De Verandering

Presentator Mirjam Bouwman ontmoet mensen die een bijzondere verandering hebben meegemaakt, waarin het geloof een belangrijke rol speelt.

Zondag 3 maart
NCRV | NPO2 | 08.25

De Verwondering

"Schrijven is voor mij de enige bezigheid die het leven zin geeft," zegt Marcel Möring (1957) in deze aflevering van De Verwondering. Möring is auteur van omvangrijke romans, waarin de joodse geschiedenis als stof in de kleren van de personen hangt.

Zondag 3 maart
EO | NPO2 | 12.00

Songs of Praise

Engeland kent koorscholen en muzikale training vanaf de kindertijd om tot hoge prestaties te kunnen komen. In dit muziekprogramma is wekelijks aandacht voor koor- en kerkmuziek van o.a. kathedrale koren uit Engeland.

Maandag 4 maart
KRO-NCRV | NPO1 | 21.15

Eindelijk Thuis

Volgens zijn vader Harry is Edward, geadopteerd uit een kindertehuis uit Mexico, altijd een makkelijk kind geweest. Nu wil Edward de reis naar Mexico graag samen met zijn vader maken, omdat hij niet weet hoe lang zijn vader nog leeft.

Dinsdag 5 maart
KRO-NCRV | NPO1 | 22.20

De Rijdende Rechter

Jelle van Putten ruilt zijn oude auto in bij het bedrijf van Roland Poppe tegen een witte Clio. Echter, Van Putten heeft gelogen over de aankoopprijs van de oude auto. Tijd voor de Rijdende Rechter om dit probleem tot op de bodem uit te zoeken.

Woensdag 6 maart
NTR | NPO2 | 20.25

Het leven van Hitler

Aflevering 3: 1938-1943. Na de bezetting van Tsjecho-Slowakije houdt de wereld zijn adem in en wacht af of Hitler de Europese vrede in gevaar brengt. Dat doet hij. Hij valt Polen binnen en in 1942 Rusland.

Donderdag 7 maart
KRO-NCRV | NPO1 | 22.20

Mag Dat?!

Wat mag je zoal doen met een inbreker als je die op heterdaad betrapt? En mag je je eigen gestolen fiets weer terug nemen als je die op straat tegenkomt? Wat is er wel of niet toegestaan in onze maatschappij?

Vrijdag 8 maart
EO | NPO2 | 18.05

Rail Away

Noorwegen. Door het besneeuwde land rijdt de trein van Oslo naar het toppunt van de Noorse wintersport.

Problemen

De wereld schijnt vol te zitten met problemen en ik heb de indruk dat het alleen maar erger wordt. Het lijkt wel alsof de agenda's alleen nog maar gevuld worden met problemen en de oplossing daarvan. Waarschijnlijk gaan de donderdagen straks ook tot de probleemvelden behoren, want op deze weekdag gaan scholieren demonstreren in Den Haag voor een beter milieu. Straks

moeten ze gewoon weer naar school op de donderdag en dan beginnen de problemen natuurlijk. Ik hoor het jonge volk al schreeuwen over verworven rechten. Ja en hoe ga je daar nu mee om, dus weer een probleem er bij. Er zal wel weer een speciale commissie voor in het leven geroepen worden, vermoed ik.

DOOR DS. TAMMO OLDENHUIS,
COEVORDEN

Hoewel problemen er zijn om op te lossen, denk ik dat je veel problemen kunt voorkomen door je normale verstand te gebruiken en je te houden aan de regels die we in de loop der jaren met elkaar hebben vastgesteld. Nu schijnt dat in dit vlakke polderland niet zo gemakkelijk te zijn. Sommige problemen lossen zich ook vanzelf weer op. Hoe minder aandacht er voor is in de media, hoe sneller het weer van de agenda verdwijnt en dat is maar goed ook.

"JA, HET IS EEN ECHT PROBLEEM,
WANT ALLE MEISJES IN MIJN KLAS ZIJN
OP MIJ VERLIEFD."

uitleggen, want soms worden de onderwerpen me zomaar in de schoot geworpen.

Vorige week ging ik even langs het kroost hier in dit stedeke. Toen ik de keuken binnenstapte, zat kleinzoon Jorrit geheel in gedachten verzonken naar zijn iPad te staren. Van de buitenwereld was

hij compleet afgesloten en hij concentreerde zich alleen maar op het scherm. Hij zag mij niet eens en beantwoordde daarom mijn groet ook niet. Pas nadat ik mijn stem heftig verhef, schrok hij, liet de iPad voor wat het was en groette mij uitbundig.

"Ik had opa echt niet gezien", verontschuldigde hij zich, terwijl hij met glimmende oogjes quasi schuld bewust over zijn bril keek. "Och het was maar een spelletje", verzuchtte hij. "Ik heb een probleem opa."

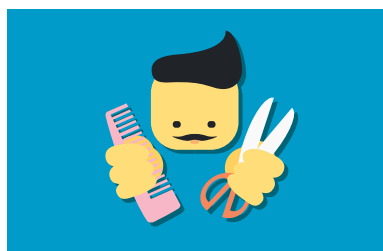
Oei dacht ik, hier begint het dus ook al.

"Nou, wat is het probleem?" vroeg ik belangstellend. "Ja, het is een echt probleem, want alle meisjes in mijn klas zijn op mij verliefd."

"Jonge" zei ik, "dat is mooi, heb ik nooit beleefd."

"Ja maar opa, weet je wat nou het probleem is? Ik ben helemaal niet verliefd op die meisjes."

Ja en hoe los je zulke problemen nou op? Kijk dat vind ik een echt probleem, zelfs opa heeft geen oplossing. De tijd zal het wel leren, vermoed ik.

Geknipt

In 'Geknipt' vindt u opvallende, bijzondere, verbijsterende of verhelderende citaten uit kranten, bladen of websites. Voor u gelezen en geknipt door de medewerkers van het Gezamenlijk Zondagsblad.

Kerkvernieuwing in krimpregio's

De IZB en de Dienstenorganisatie van de PKN hebben samen een verkennend onderzoek uitgevoerd in vijf zogenaamde 'open plekken', waar de protestantse kerk niet of nauwelijks meer aanwezig is, zo lezen we in het IZB-blad *Tijding*. Zouden daar pioniersplekken mogelijk zijn?

Op basis van de kerkstatistische gegevens werden vijf gebieden gekozen: Zuid-Limburg, de kop van Noord-Holland, Zeeuws-Vlaanderen, de Peel (Oost-Brabant) en Noordoost-Groningen. In deze gebieden bevinden zich kleine gemeenten, die vaak al meer dan één fusieproces achter

de rug hebben. Het is een weerkerend refrein van ledenverlies; ontkerkelijking, vaak versterkt door bevolkingskrimp. In één gebied zijn de cijfers dramatisch: van 7200 naar 1800 leden in 15 jaar tijd.

Achter deze drastische krimp gaan gezichten schuil van mensen die met een bewonderenswaardige trouw, in gemeenten de boel draaiend houden. De gemeenten kennen kleine kerkenraden met een stijgend aantal vacatures; als ze al over een predikant beschikken, werkt die parttime. Jongeren, voor zover aanwezig, keren na hun studietijd niet terug. Nieuwe aanwas is er nauwelijks. De bestuurskracht neemt af. In veel dorpen is het roeien met de riemen die je hebt. [...] Uit de gesprekken met predikanten en sleutelfiguren in de betrokken gebieden blijkt dat het voor hen vaak niet meevalt om energievretende reorganisatieprocessen te combineren met creatief nadenken over kerkvernieuwing.

Tegelijkertijd hebben de onderzoekers wel de indruk dat in deze regio's een culturomslag nodig is; een nieuwe manier van kijken naar de kerk. 'Het gaat om het hervinden van het antwoord op de vraag: Waarom zijn we er eigenlijk als kerk?', zegt Henk Boerman, coördinator van IZB Impact. 'Daarbij kunnen we ons voordeel doen met de recente bezinning rondom discipelschap. Het pionierswerk op huiskamer-niveau zal linksom of rechtsom beginnen bij mensen die gegrepen zijn door het evangelie en in hun dagelijks leven Jezus willen navolgen. Het kan heel klein starten, met bijvoorbeeld een echtpaar dat in hun dorp het initiatief neemt tot een open maaltijd. De mogelijkheden die in de kerkorde zijn gecreëerd voor 'lichtere vormen van kerkzijn', zoals de huisgemeente, kunnen daarbij behulpzaam zijn.'

Erica en de Dalai Lama

Erica Terpstra, voormalig topzwemster en politica, nu tv-persoonlijkheid en positief komt uitgebreid aan het woord in het weekendmagazine van de *Telegraaf*. Ze hangt het boeddhisme aan en wordt daar heel zen van.

"Een week voor ik met een parlementaire delegatie naar Japan ging, streek ik er vast neer in een zen-klooster. Op eigen kosten, hoor! Het was bijzonder, corvee draaien, zwijgen tijdens het eten. Een prachtige sfeer, het was nogal wat voor deze Jut en Jul uit 's-Gravensande. Aan het einde van de week mocht ik één vraag stellen aan de monnik en daar heb ik zeven dagen op zitten broeden. Op die laatste dag vroeg ik hem: 'Waarom ben ik hier?' Mooie vraag, vond ik. Antwoordde de monnik: 'Om deze vraag te stellen.' Haha. Goed, nog helemaal in

de zen-modus sloot ik me aan bij de delegatie. Kom ik in mijn hotelkamer, zit er een knoeper van een spin in het bad." Erica geeft tussen wijsvinger en duim vijf centimeter aan en huivert. "Ik gruw van spinnen. Normaal zou ik die dan wegspeelen in het putje, maar ja, zen... Ik heb hem in een prullenmandje geschoven, A4tje erop om het af te dekken. Met mijn haren recht overeind van afgrijsen, hoorde ik die spin steeds omhoog kruipen en 'pok' omlaag vallen. Ik liep naar buiten, het mandje met gestrekte armen zover mogelijk van me af. Terrastrapje af, terrastrapje op, op zoek naar een goede plek in de tuin. Een Japanse soldaat stond op wacht en moest er het zijne van weten. Hij liep achter me aan en in die merkwaardige processie brachten we de spin weg. Bij een mooie struik kiepte ik het mandje voorzichtig om. Spin op de grond. En péts... zet die soldaat zijn voet erop." Erica schaterert bij de herinnering, en komt dan terug bij het begin. "Boeddhisme is een levensbeschouwing. De Dalai Lama zegt: 'Als je maar het beste uit jezelf haalt, dan breng je het beste in anderen boven.'"

Leerhuis Zwolle zoekt oplossingen eenzaamheid

De Vrije Evangelisatie in Zwolle doet haar best aandacht te vragen voor eenzaamheid. Niet alleen ouderen kunnen eenzaam zijn, maar zeker ook jongeren (43%). In vervolg op vorig jaar, organiseren zij een speciale leerhuisavond over dit onderwerp. Vijf werkgroepen zijn aan de slag gegaan met het bedenken van oplossingen tegen eenzaamheid. De eerste resultaten willen zij delen met belangstellenden. Een brede betrokkenheid is hard nodig!

Christen-zijn en eenzaamheid
Op 6 maart kan eenieder tijdens

een avondcollege meedenken over oplossingen. Els van Slooten houdt een inleiding over: wat betekent het om christen te zijn in relatie tot eenzaamheid? Zij plaatst het in bijbels perspectief en deelt daarover haar gedachten en ervaring. Je kunt namelijk oog hebben voor eenzaamheid in je eigen gemeente, maar bijvoorbeeld ook voor de buurt waar je woont.

PROTESTANTSE KERK

Beroepen te Winsum-Halfambt, ds. R. Renooij te Drachten, die dit beroep heeft aangenomen **te Marken**, prop. H.Z. Klink te Ouddorp **te Giessen** (herv.), proponent H.R. Fokkert te Rijssen **te Hoevelaken, Stoutenburg en Achterveld** (herv. wijk Oost), ds. C.H. Hogendoorn te Katwijk (herv., Morgenster) **te Huizen** (herv., Meentkerk), ds. J. Holtslag te Giessen-Nieuwkerk en Neder-Slingeland (herv.) **te Veenendaal** (geestelijk verzorger De Engelenburgh), prop. G.F. Willemsen te Veenendaal, die dit beroep heeft aangenomen

Aangenomen naar Hedel (herv.), ds. G. van Wijk te Dordrecht; naar **Monster** (herv.), ds. M.J. Tekenburg te Reeuwijk (herv.)

Bedankt voor Hendrik-Ido-Ambacht (herv. wijk Dorp), ds. M. Dubbelman te Giessen-Nieuwkerk en Neder-Slingeland (herv.)

voor Papendrecht (herv. wijk Oost), ds. L. de Wit te Putten (herv.)

CHR. Geref. Kerken Beroepen te Ouderkerk aan den Amstel, kand. W.J. van Gent te Ede

Aangenomen naar Aalten, ds. D. van der Wal te Nieuw-Vennep

Geref. Gemeenten Beroepen te Goudswaard, ds. P. Mulder te Tricht-Geldermalsen **te Krabbendijke**, ds. A. Schot te Nunspeet **te Ridderkerk-Slikkerveer**, ds. B. Labee te Veenendaal, die bedankte voor Nieuw-Beijerland

Bedankt voor Oostkapelle, ds. P.G. Heijkamp te Emmeloord

Geref. Gem. in Nederland Beroepen te Kruijningen, ds. A. Schultink te Rhenen, die bedankte voor Aalburg

Vervolg van pagina 5

de 'kerken' in de bergen. We reisden rond 1970 nog te paard. Tegenwoordig gebruikt men het 'Japanse paard', de Honda-brommer, en rijden er meer dan 300 bussen. Toen was er één dokter op een eiland zo groot als Groningen, Drenthe en Overijssel samen. Nu zijn er drie ziekenhuizen en tientallen poliklinieken met elk een arts. De plaatselijke evangelisten brachten in een programma voor streekverbetering allerlei onderwerpen in.

Indrukwekkend was hoe de Bijbelse 'tien geboden' herkend werden in hun cultuur. Het steeds meer willen hebben voor jezelf, heeft grenzen. 'Zonde' is dat je je hand uitstrekt naar meer dan goed voor je is. Dat kun je niet maken tegenover je stamgenoten, je medemens en God en de natuur. Zelfs in huwelijken is het beter te aaien dan te graaien. Gods Geest maakte de bevolking de Bijbelse woorden duidelijk. Zo kreeg het evangelie een plek in het denken en doen van de bewoners van Sumba."

Terugkeer

Op Sumba kreeg het echtpaar Olde nog twee kinderen. In 1969 kwam het gezin met verlof naar Zwolle. Toen ze in 1970 terugkeerden bleek de groei van de kerk op alle terreinen door te zetten. Helaas kwam er in 1973 abrupt een einde aan het zendingswerk. Dominee Olde: "Ik werd ziek. Ik had, wat later bleek, amoëbe-dysenterie opgelopen en werd met spoed naar Nederland gevlogen.

We zijn niet meer teruggegaan naar het zendingsveld. De Kerk in Zwolle beriep mij. En Willemien ging weer aan de slag in de zorg. Ook raakte zij hier politiek betrokken. We waren naar Sumba gegaan in de veronderstelling daar ons hele leven te blijven. Dat was dus wel even omschakelen."

PERKI

In 1990 ontving Olde een beroep van PERKI (Indonesische Christen-gemeenschap in Nederland. Een deel van deze gemeenten heeft zich officieel aangesloten bij de PKN). Daar kon hij

al zijn ervaringen uit Indonesië en Nederland inzetten. Ook in Zwolle is een PERKI-gemeente. In het jaar dat Olde met emeritaat ging, vertrok hij met Willemien nog eens voor vier maanden naar Sumba, waar hij samen met Sumbase collega's het boek 'In zeven stappen' schreef. In drie maal zeven Bijbelverhalen wordt duidelijk dat er een directe relatie is tussen 'natuurreligie' en de Bijbelse boodschap.

Nu in 2019 zijn Henk en Willemien tachtigers geworden en staat het kerkenwerk op een lager pitje. Dominee Olde werd mantelzorg voor zijn vrouw, die aan dementie lijdt. Inmiddels woont zij niet meer thuis. Maar de foto's en attributen aan de muur in hun huis houden de herinneringen aan Sumba meer dan levend.

Het blijft boeiend Henk te horen vertellen. Tal van PCOB's in onze regio zijn daar getuige van. Niet zonder weemoed zegt dominee Olde: "Sumba zit voor altijd in ons hart."

Succesvol initiatief in Kampen:
's Avonds napraten over kerkdienst

Zondagavond in Kampen: in tien huiskamers zitten groepjes mensen intensief na te praten over de brief aan de gemeente van Efeze. Een droombeeld voor uw gemeente?

Volgens dominee Van Santen van de wijkgemeente Broederkerk in Kampen is het redelijk eenvoudig om dit te realiseren. Zijn gemeente organiseert sinds een paar jaar themadiensten met daaraan gekoppeld huis-gesprekskringen. Dat initiatief is genomen op verzoek van gemeenteleden die 'meer handen en voeten wilden geven aan gemeenteopbouw en tegelijkertijd behoefte hadden aan geloofsverdieping'.

Onderwerpen kiezen

Aan het begin van het winterseizoen kiest de commissie voor de themadiensten een onderwerp. De afgelopen jaren was dat bijvoorbeeld: Gods weg met mensen, gemeenteopbouw, bidden, leven met God, Ruth en Petrus. Dit jaar is de brief aan de gemeente van Efeze aan de beurt. Van Santen: "We kiezen een thema dat echt hout snijdt en vervolgens in vier diensten verspreid over het winterseizoen terugkomt. Op die manier is het mogelijk om een thema verder uit te werken en te verdiepen. Beter dan steeds aparte diensten met aparte thema's."

Gespreksvragen bedenken

Zo'n twee à drie weken voor een themadienst bespreekt de commissie alvast het concept van de preek. Dan worden ook gespreksvragen bij de preek bedacht. De vragen worden uitgewerkt en verspreid onder de gespreksleiders van de gespreks-

Broederkerk

kringen. Alle groepen gaan aan de hand van dezelfde vragen met elkaar in gesprek. Van Santen: "Tijdens de laatste bijeenkomst hebben we de themadienst van 24 februari voorbereid: Efeze 6. Daarin gaat het over de wapenrusting van God. In de commissie hebben we ons afgevraagd hoe we dit massieve thema meer kunnen verdiepen, maar ook hoe je dit praktisch kunt maken voor kinderen."

Napraten over de themadiensten. In de Broederkerk doen tien groepen dat. Tip: Doe dat met alle kerken samen. Het hele dorp of de hele stad gaat zo met elkaar in gesprek over hetzelfde geloofsthema.

Hand-out met samenvatting en gespreksvragen

In de liturgie van de ochtenddienst worden een hand-out met daarin een

samenvatting van de preek, de gespreksvragen en de te zingen liederen afgedrukt. Van Santen: "Bij iedere preek zet ik drie aandachtspunten op papier. Een soort kapstok die helpt om de preek beter op te nemen." Ook worden in de liturgie de gastadressen voor de gesprekskringen 's avonds opgenomen.

's Avonds napraten

Op de zondagen van de themadiensten komen in alle wijken van Kampen 's avonds mensen bij elkaar om door te praten over het onderwerp. Dat zijn ongeveer tien groepen met ieder 10-12 mensen, steeds bij iemand anders thuis. Het gesprek wordt afwisselend door één van de gemeenteleden geleid. Van Santen: "Deze ontmoetingen zijn goed voor de wijkopbouw. Mensen zien elkaar meer. Je kunt makkelijker met elkaar meeleven. Het zijn eigenlijk kleine gemeenten, maar dan 's avonds."

Aan het einde van het seizoen wordt er geëvalueerd. Hoe groot waren de groepen? Hoe liep het met de gespreksleiders? Zijn er nog suggesties ter verbetering? En mis-

schien wel het allerbelangrijkste: welk thema willen de mensen volgend seizoen bespreken?

Samen met andere kerken

Ds. Van Santen denkt dat dit concept eenvoudig over te nemen is door andere gemeenten. Hij raadt hen dat ook van harte aan. Het belangrijkste is dat er goed wordt nagedacht wie dit concept aanstuurt. Daar heb je een goede organisator voor nodig. Van Santen: "Als er meerdere kerken in één plaats zijn, zou het prachtig zijn als de predikanten samen gaan werken rond één thema. Dat ze zowel het thema als het moment van de themadiensten afstemmen, zodat het hele dorp of de hele stad met elkaar in gesprek gaat over hetzelfde geloofsthema." (bron: protestantsekerk.nl)

BROEDERKERK IN KAMPEN
ORGANISEERT SINDS EEN PAAR JAAR
THEMADIENSTEN MET DAARAAN
GEKOPPELD HUIS-GESPREKSKRINGEN.

40 dagen-tip: digitaal vasten

Uit die telefoon, weg met die iPad

Komende woensdag, 6 maart, begint de vastentijd. Nog veertig dagen en dan mogen we het paasfeest weer vieren, het belangrijkste feest voor christenen. Tijd voor bezinning. Tijd om af te zien van zaken die ons overmatig opslokken. Wat te denken van een digitale vastenperiode?

DOOR JOKE VEERMAN, ALBLASSERDAM

Ha, een leeg plekje in de treincoupé. Automatisch pak ik mijn telefoon uit mijn tas om even te kijken of de gratis wifi het doet en ik een spelletje kan vervolgen. Dan kijk ik meteen hoe laat de trein zal arriveren. En of ik al een appje heb van degene die me komt ophalen. Naast me gaat een meneer zitten, die uit zijn binnenzak een boekje opdiept: 'Kleine filosofie van de digitale onthouding'. Hij is halverwege, zie ik.

Kleine filosofie

Een beetje betrappt stop ik mijn telefoon terug en haal het boekje voor-onderweg tevoorschijn. Tegenwoordig verliest zo'n boek het vaak van de snelle interactie en de vele smakelijke hapjes die hedendaagse apparatuur tevoorschijn tovert. Met de smoes 'een half uurtje is toch te kort om lekker te lezen' blijft het boek waar het was. Het boekje van mijn medereiziger ken ik niet, maar als ik na aankomst op het

station in de wifiloze bus zit, laat ik mijn gedachten gaan over de titel. Filosofie. Dat is een vak dat mij op school is onthouden. Ik stam uit de gemakzuchtige tijd, toen je met zes vakken naar keuze een havo-diploma kon halen – zelfs wiskunde was niet verplicht. De beroepsopleiding die ik daarna volgde had ook al geen filosofie op het menu, en in mijn vrije tijd is het er nooit van gekomen.

Filosofie. Dat rijmt niet met de eindeloze weetjes die Google moeiteloos opduikt, gebruikmakend van algoritmen en economische beslissingen ergens buiten mijn gezichtsveld. Filosofie heeft rust nodig. Niet afgeleid door onzindingetjes stilstaan bij grote vragen. Vragen die door alle afleiding waaraan we gewend zijn geraakt nauwelijks helder worden – want er is alweer iets anders wat de aandacht vraagt. Een kleine filosofie. De schrijver heeft niet de ambitie er alles over te weten, hij houdt het bij een aanzet.

Onthouding

Digitale onthouding. Die treft mensen die op hun werk hun privé-mobiel niet mogen gebruiken, zoals ik laatst in een drukke winkel een chef haar medewerker hoorde berispen. Kinderen die op school hun telefoon moeten inleveren voordat de lessen van start gaan. Automobilisten die achter het stuur beter offline kunnen zijn. Maar deze voorbeelden kloppen niet. Er is geen sprake van 'onthouding' als de digitale informatiestroom door een ander wordt ingedamd. Onthouding bestaat pas, als je jezelf iets onthoudt, en niet toegeeft aan iets wat je eigenlijk graag wilt.

40 dagen

Onthouding past bijvoorbeeld in de komende vastentijd. Protestanten hebben tegenwoordig meer aandacht voor de Veertigdagentijd voor Pasen, katholieken hadden die al eeuwen. De website 'Vensters op katholiek geloven' verwoordt het zo: 'Katholieken vasten een periode van 40 dagen vóór Pasen. Aswoensdag is de eerste vastendag van de vastenperiode. Op deze dag halen gelovigen hun askruisje in de kerk. Een andere belangrijke dag binnen de vasten-

tijd is Goede Vrijdag. Op deze dag zwijgen de kerkklokken en staat men stil bij Jezus' lijden en sterven. Katholieken vasten 40 dagen, omdat deze periode dezelfde is die Jezus doorbracht in de woestijn. Door te vasten hebben zij meer tijd om de Heer te ontmoeten, bijbel te lezen, zich te bezinnen (bidden) en zich zo voor te bereiden op Pasen. Tijdens het vasten eten zij minder en ook eten ze bepaalde spijzen niet. Ook kunnen ze zich onthouden van luxe dingen om zo meer compassie te krijgen met minderbedeelden. Het geld dat ze overhouden, schenken velen aan de vastenactie die de kerk organiseert.

Tijdens de vastentijd eten of drinken sommigen minder, anderen drinken geen alcohol of onthouden zich van moderne technieken, zoals sociale media. Ook onthouding van geslachtsverkeer kan een vorm van vasten zijn. Je vast door 'jezelf dingen te onthouden' of door minder van iets te nemen.

Vasten is nooit een doel op zich. Vasten doe je om een hoger doel te bereiken; om intenser dan anders op zoek te gaan naar jezelf en God. Tijdens deze periode maak je meer tijd om jezelf en Hem te ontmoeten, om de Bijbel te lezen, stil te zijn en te bidden. Door iets te laten staan kun je diepgang geven aan je leven en gebed. Je onthoudt je van iets waardoor je leeg wordt en van iets nieuws vervuld kunt geraken.'

Stil

Stil zijn. Op zoek gaan naar jezelf en naar God. Jezelf de rust gunnen niet steeds nieuwtjes te horen en te zien, maar stil zijn. De kans laten ontstaan om van iets nieuws vervuld te raken, iets wat niet georganiseerd wordt door economische belangen en de daarbij passende algoritmen die steeds effectiever worden ingezet. Kleine filosofie van de digitale onthouding. Past prachtig in de veertigdagentijd. Uit die telefoon, in de kast met je tablet. Misschien moet ik dat ook eens proberen, al weet ik nu al dat het pijn gaat doen.

(Met toestemming overgenomen uit Maandblad Reveil)

Agenda

Zondag 10 maart

Dialectdienst, thema: Wat kies je?, 19.00 uur, Wijhe, Nicolaaskerk

Zondag 17 maart 2019

Lofprijzing- en bemoedigingsavond Evangelisch Werkverband 'Geef acht!', 19.00 Hoogeveen, Goede Herderkerk, Middenweg 14, info: Pieta Diphooorn, tel. 0528-230911 pieta@diphooorn.com

Welkomdienst met gospelkoor Reflection, 18.45 uur, Borger, Goede Herderkerk, Hoofdstraat 9

Vrijdag 22 en zaterdag 23 maart

Kerkenbeurs, Jaarbeurs Utrecht, 10.00 – 16.00 uur info/tickets: kerkenbeurs.nl

Zaterdag 23 maart 2019

There is More! Next regionale ontmoetingsdag Evangelisch Werkverband, m.m.v. Jaap en Astrid Feddes en Jan Pool, 10.00-16.30, Kruiskerk, Kruislaan 1a, Diever, € 15 (incl. lunch), info: thereismore.nl

Donderdag 4 april

Leerhuis met ds. J. Belder over 'De laatste ernst', 20.00 uur (inloop 19.45 uur), Wierden, Hervormde kerk, Hebron,

Zondag 14 april 2019

Lofprijzing- en bemoedigingsavond Evangelisch Werkverband 'Wonen in het land van de Heer' 19.00 Goede Herderkerk, Middenweg 14, Hoogeveen info: Pieta Diphooorn, tel. 0528-230911 pieta@diphooorn.com

Muziekagenda

Zondag 3 maart

Diever zingt met Ronald Knol, 19.15 uur, Diever, Kruiskerk

Together Worship, speciale kerkdienst m.m.v. Remco Hakkert & team, 10.00 uur, Gereformeerde kerk, Spoorstraat 5 Wierden, kinderoppas aanwezig, na afloop koffie/thee/limonade

Vrijdag 8 maart

Paastour met The Psalm Project, Hardenberg, Het Morgenlicht, Gramsbergerweg 59, € 2,95 info en tickets: eventsforchrist.nl

Zaterdag 9 maart

Zangavond naar de Zondag, 19.00 uur, Staphorst, De Bron, Churchillaan 2, € 5

Zaterdag 9 maart

Liveshow Make Some Noise Kids, 15.00 uur, Zwolle, Verrijzeniskerk, Bachlaan 150, www.eventsforchrist.nl, kaarten à € 19,50 (€ 73,50 voor gezinsticket voor 4 p.)

Zondag 10 maart

Concert met fluitiste Marjolein de Wit, Jan Lenselink (piano); Mark Wester (percussie) en Sylvia Maessen (contrabas), zalencentrum De Hoofdhof te Zwolle-Berkum, 15.00 uur, € 10 (tot 16 jaar € 5)

Informatie voor de (muziek)agenda kunt u mailen naar: nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl

Geke's Tiental op de bres voor pulsvissers

Om de Urker pulsvissers een hart onder de riem te steken, neemt Geke van der Sloot en haar 'tiental' - samen Geke's Tiental - een speciaal lied op om de gevolgen van een Europees verbod op het pulsen onder de aandacht te brengen.

Het gedeeltelijk verbod op de pulsvisserij komt volgens de liedtekst vooral voort uit 'jaloezie'. Urkers horen immers van oudsher tot de beste vissers van de wereld en dat zorgt voor afgunst.

Van der Sloot zingt inmiddels al bijna veertig jaar met het kinderkoor, dat doorgaans rap van samenstelling wisselt. Ook bracht ze al zestien cd's uit en schraapte ze haar keel om met

de jongens en meisjes van Urk voor de koning en koningin te zingen.

De rug rechten

Nu is de politiek aan de beurt, die - vrij vertaald - in haar ogen heeft zitten slapen. Althans, zo is het verwerkt in de coupletten en het refrein: 'Nederland heeft te laat gelobbyd, zocht te laat de dialoog. Nederland heeft te laat

gelobbyd, kan pulsvisserij nou niet worden gedoogd?' Van der Sloot is vast in haar geloof dat de bewoners van het voormalige eiland ook nu de rug zullen rechten. Zingend: 'Urkers hadden eerder problemen, Zuiderzee werd IJsselmeer. Maar de Urkers worden overwonnen, Urkers bundel je krachten nu ook weer.'

(bron: de Stentor)

Hester Nijhoff illustreert actieboek

In oktober, de maand van het christelijke kinderboek, verschijnen weer nieuwe mooie boeken. De actieboeken hebben het thema 'Op reis'. Hanneke Mostert schrijft het boek voor de onderbouw en Hester Nijhoff verzorgt de illustraties. Trouwe lezers van deze krant kennen de naam van Hester vast en zeker van de mooie tekeningen bij de Gezien-columns van Willemke Wieringa. Ook wordt een themalied geschreven en verschijnt een jubileum-CD. De christelijke boekenmaand bestaat in 2019 25 jaar. Leraren basisonderwijs kunnen gebruik maken van de werkmap 'Op Reis', met lees- en lessuggesties bij het thema en de boeken.

Welkomdienst Borger

Gospelkoor Reflection treedt op in de Welkomdienst in Borger. Dit koor telt maar liefst zeventig zangers uit Tollebeek en staat onder leiding van Jan Bode. Het repertoire van Reflection is divers: easy listening ballads tot opwekkingsliederen, black gospel tot gedragen liederen. Herman Boerman (Valthe) begeleidt de samenzang op orgel en Jan Pulen (Bergentheim) op saxofoon. Voorganger is ds. J. Hermes (Schoonebeek). Thema: 'Kun je worden wie je bent?' De dienst is laagdrempelig en geschikt om gasten mee te nemen. Iedereen is welkom.

Zondag 17 maart, 18.45 uur, Borger, Goede Herderkerk, Hoofdstraat 9

Gezinsdagboek 'Op weg naar Pasen'

Hoe praat je met je kinderen over pasen? Dit dagboek is geschikt voor gezinnen met kinderen in de basisschoolleeftijd, waar tijd vaak schaars is. De inhoud is ontleend aan de Samenleesbijbel, die veel gezinnen met plezier gebruiken. In dit dagboek vallen de gebeurtenissen te lezen vanaf Palmpasen uit het Lucas-evangelie. De vragen die er bij staan helpen ouders om met hun kind in gesprek te komen. Doe-opdrachten zorgen dat de kinderen het verhaal beter begrijpen. Al doende leef je als gezin bewust toe naar het paasfeest.

Dagboek te koop bij christelijke boekhandel en online via shop.bijbelgenootschap.nl, € 2,95

BIJZONDERE PAASACTIVITEIT!

Mail naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl
Gratis plaatsing!

De kerkdienst: De preek (2)

Wat gebeurt er rondom en in een kerkdienst? Kerkgangers zijn zich daarvan maar ten dele bewust. In een serie artikelen besteedt Riemer Roukema aandacht aan onderdelen van de kerkdienst.

DOOR: DR. RIEMER ROUKEMA, ZWOLLE

Misschien een open deur, maar toch: preken is niet gemakkelijk.

In protestantse diensten is het de bedoeling dat je naar aanleiding van de Bijbel preekt, maar veel predikanten vinden dat moeilijk. Of ze vinden het moeilijk de relatie met ons huidige geloof en leven te leggen. Vooral als je als predikant een hoge opvatting over preken hebt, omdat de gemeente mag verwachten dat je in de preek het Woord van God brengt, kun je denken: wie ben ik als nietig mens dat ik daaraan toe kom? In een gemeente zitten de leden bovendien vaak niet allemaal op één lijn, en hebben ze heel verschillende levenservaringen...

Biddende houding

Om die reden is het zo belangrijk dat er voor een predikant wordt gebeden, en dat er in de kerkdienst gebeden wordt om het licht van de Heilige Geest. Maar ook is het van essentieel belang dat een predikant zelf die biddende houding heeft bij het voorbereiden van de preek. Zelfs al heb je – zoals ik – veertig jaar ervaring met voorgaan in kerkdiensten en dus met preken, het is altijd weer een waagstuk. In de loop der jaren kan er wel iets veranderen. Het leggen van verbanden met onze eigen tijd en ons leven en geloof kost mij nu weinig moeite meer; de actuele voorbeelden liggen voor het oprapen, en dat was in mijn eerste gemeente wel eens anders. Al met al kan het maken van preken een ambacht worden waarmee je meer en meer vertrouwd raakt. Maar zonder het bidden

EEN PREEK WAARUIT GEEN EERBIEDIGE EN ZOEKENDE HOUDING TEN OPZICHTE VAN HET GEHEIM VAN HET GELOOF BLIJKT, OVERTUIGT MIJ NIET GAUW

om inspiratie zou het een puur verstandelijke exercitie kunnen worden, uitgevoerd op de automatische piloot. De gemeente verdient meer dan dat.

Bijbel

Predikanten die de laatste twintig jaar theologie hebben gestudeerd, hebben het nadeel dat in hun studie véél minder tijd aan de Bijbel is besteed dan voorheen. De meesten moesten de Bijbelse talen in stoomcursussen aanleren. Daarvoor zijn die talen te moeilijk, dus zulke predikanten hebben meestal niet de kans gekregen er goed mee vertrouwd te raken. Ook de colleges over de uitleg van de Bijbel zijn de afgelopen decennia drastisch in omvang teruggebracht, ten gunste van praktische vakken en een stage in een gemeente. Er waren wel redenen voor die veranderingen. De synode heeft er zelf op aangedrongen. Maar dat heeft tot gevolg dat beginnende predikanten nu in hun studie minder goed met de Bijbel vertrouwd zijn gemaakt dan vroeger. Daar komt bij dat niet alle theologie-studenten van huis uit hebben meegemaakt dat er dagelijks uit de Bijbel werd gelezen. De vertrouwde verhalen met al die profeten en apostelen waarmee vroegere generaties zijn opgegroeid, is er dus niet altijd.

Toch zegt dit niet alles. Wie zich als student persoonlijk of in studiegroepen, afgezien van colleges en tentamens, toelegt op het lezen en bestuderen van de Bijbel, kan er wel goed in thuis raken. En vroeger waren er ook al studenten die dat niet deden, die pas later dankzij het predikantswerk meer vertrouwd met de Bijbel

Zonder het gebed om inspiratie zou preken een puur verstandelijke exercitie kunnen worden, uitgevoerd op de automatische piloot. De gemeente verdient meer dan dat.

raakten. Vroeger was dus niet alles beter, want er zijn ook predikanten die toen in principe een gedegen opleiding in de Bijbelvakken hebben gehad, terwijl hun huidige preken toch niet bijzonder aanspreken.

Geheim

Dat breng mij op de vraag: wat heeft een predikant in een preek te zeggen? Helaas heb ik heel wat preken gehoord waarvan ik vond dat de Bijbel daarin niet goed werd uitgelegd. Dan werd de kern van een verhaal of van een betoog genegeerd, of de relatie die met het heden werd gelegd was zo gekunsteld of modieus dat ik die niet serieus kon nemen. Dat heeft deels met mijn eigen voorkeuren te maken. De vroomheid hoeft niet van de woorden af te druipen, maar een preek waaruit geen eerbiedige en zoekende houding ten opzichte van het geheim van het geloof

blijkt, overtuigt mij niet gauw. Als God of Jezus of de Geest alleen zijdelings genoemd worden, dan vind ik dat dubieus. Maar het wél noemen van God is geen garantie dat de preek dan vanzelf in orde is; het luistert nauw.

Nu gebeurt het vaak dat de ene kerkganger iets anders in een preek hoort dan de ander. De één verkeert in andere omstandigheden dan de ander, de één heeft een andere achtergrond en opleiding dan de ander, enzovoorts. Uiteindelijk weet ik niet hoe de Geest in een predikant en in een gemeente werkt. Wanneer ik dus kritiek op een preek voel opkomen, geef ik na de kerkdienst toch geen commentaar, maar bedank ik de voorganger, als ik die even spreek. Wordt vervolgd!

Prof. dr. R. Roukema is hoogleraar aan de Protestantse Theologische Universiteit (Groningen) en predikant van de Waalse gemeente te Zwolle.

Studiedag over Verzoening

Hoe Jezus' kruisdood ons kan verlossen

Het kruis staat niet voor niets symbool voor het christelijk geloof zelf: Jezus' kruisdood vormt de diepste kern ervan. Maar hoe kan het leven, de dood en de opstanding van één mens verlossing betekenen voor de mensheid? Deze vraag staat centraal tijdens een studiedag in Kampen.

In zijn nieuwste boek 'Het vergeten Evangelie' stelt Reinier Sonneveld deze indringende vraag aan de orde: Een van de grootste theologische vragen, die echter zelden fundamenteel wordt behandeld, is hoe dit individuele gevecht van Jezus betekenis voor de mensheid heeft. Waarom is de overwinning van een mens de redding van de mensheid? Hoe kan zijn gevecht met specifieke vormen van kwaad het verlies

van het kwaad betekenen?' Twee bekende antwoorden op deze hoe-vraag zijn de oud-christelijke Christus-victorbenadering en het model van Verzoening-door-voldoening. Reinier Sonneveld voert in zijn boek een krachtig pleidooi voor het eerste model, dat de laatste decennia weer volop aandacht krijgt: Christus victor. De kern ervan is dat God koning wordt, en wel door de executie van Jezus. Toen

Jezus werd gekruisigd, werd de mensheid gered. Verzoening gebeurt door wat God en mens van elkaar scheidt – het kwaad in en buiten ons – te overwinnen. Waar velen de Christus victorbenadering combineren met die van Verzoening door voldoening, wijst Sonneveld dit laatste model resoluut van de hand; aspecten ervan betitelt hij als 'onbijbels'. Hij stelt scherpe vragen bij de gedachte dat God genoegdoening zou eisen, en dat Jezus plaatsvervangend de straf draagt en de schuld betaalt. Het begin van de veertigdagentijd is een goed moment om bij deze indringende vragen rond de betekenis van

Jezus' kruisdood stil te staan. Sprekers zijn: Hans Burger, Kees van Kralingen, Gert-Jan Roest, Riemer Roukema, Cees-Jan Smits, Reinier Sonneveld, Dolf te Velde en Bernard van Vreeswijk; dagvoorzitter is: William den Boer

Vrijdag 8 maart 2019, Theologische Universiteit Kampen, Broederweg 15, 9.30 – 17.00, info/inschrijving: www.weetwatjegeloof.nl/verzoening

AKZ+
WEET WAT JE
Geloof
WWW.WEETWATJEGELOOFT.NL

Vervolg van pagina 11

broeder of zuster en de balk in je eigen oog. Of wat denk je van het volgende doordenkertje van de Heer? 'Elke boom kun je aan zijn vruchten kennen, want van distels pluk je geen vijgen en van doornstruiken geen druiven.' Veel om over na te denken. Genoeg om er je leven mee in te richten. Want bij Jezus' Veldrede kun je je niet op de vlakke houden. Na afloop van deze dienst is er gelegenheid tot ontmoeting.

Wereldgebedsdag

Het bestuur van vrouwenvereniging "Martha" organiseert op vrijdag 1 maart a.s. een samenkomst in verband met de Wereldgebedsdag in het lokaal achter de kerk te Willemsoord. Aanvang 19.30 uur. Belangstellenden zijn van harte welkom."

Kinderdienst

Zondag 3 maart is er weer een Kinderdienst. Dit keer met als thema: "groeien en bloeien". Wat we gaan doen is nog een verrassing. Jullie zijn allemaal van harte welkom in Hoogthij. De dienst begint om 9.20 uur.

Kijk op geloof

De gespreksgroep "Kijk op geloof" komt bijeen op maandag 4 maart om 19.30 uur in de consistorie. Het onderwerp van bespreking is "Ambt en ambtsdrager".

Belangstellenden zijn van harte welkom. Zij kunnen zich opgeven bij ds. E van Veen, tel 588 568 of bij H. Wubs, tel 588 632.

Kerkenraad

De kerkenraad vergadert op dinsdag 5 maart. Naast de reguliere aandachtspunten als ouderlingen, diaken, kerkrentmeesters etc. zullen we ongetwijfeld ook terugblikken op de gemeenteavond.

Ouderenmorgen en Samen aan tafel

Op donderdag 7 maart is er weer ouderenmorgen. De morgen begint om 10.30 uur in Hoogthij. U bent weer van harte welkom. Na afloop van de ouderenmorgen is er weer Samen aan tafel. Vanaf ongeveer 12.15 uur kunt u weer gezellig samen eten en een praatje maken in Hoogthij. Nieuwe deelnemers zijn van harte welkom. Heeft u geen vervoer, en wilt u worden opgehaald voor de ouderenmorgen of voor Samen aan tafel, dan kunt u bellen met Petra van Beek, tel. 588 685. Zoals u wellicht weet is er elke 1e don-

derdag van de maand ouderenmorgen en aansluitend Samen aan tafel (in juli en augustus komt deze bijeenkomst te vervallen, het is dan vakantietijd). Een bijeenkomst van ontmoeting en samenzijn. Uiteraard zou dit initiatief niet kunnen plaatsvinden zonder de hulp van vrijwilligers. Wij zijn blij dat diverse mensen bereid zijn om hieraan mee te werken. Vrijwilligers zorgen voor een kopje koffie of thee met iets lekkers en rond het middaguur gaan de deelnemers dineren. Ook hier zorgen vrijwilligers voor de maaltijd. Maar ook de mensen van de ophaaldienst zijn belangrijk. Zij zorgen er maandelijks voor dat de deelnemers van ver er ook bij kunnen zijn

Voedselbank

Zondag 10 maart houdt de diaconie een inzameling voor de Voedselbank. Veel spullen zijn welkom, maar de voedselbank vraagt met name om: koffiepads, zwarte thee, suiker, brinta en tomatensaus (blik of pot). Ook overtollige luiers (niet juiste maat) zijn welkom, evenals kleding en huishoudlinnen. Zondagmorgen vóór de dienst zijn de diakenen aanwezig om uw spullen in ontvangst te nemen. Alvast hartelijk dank voor uw steun.

Bloemen

De bloemen uit de dienst van zondag 24 februari zijn met een hartelijke groet en een bemoeidiging gebracht bij de familie de Looze aan de Boomsluiters.

Giften

Mevr. Kooij en mevr. v.d. Hoofd-akker hebben allebei € 10,- ontvangen voor de kerk. Hartelijk bedankt voor deze giften.

Overleden

Op donderdag 21 februari is op 88 jarige leeftijd Catharina de Vries-Baas overleden. De laatste paar jaar woonde zij in Nijestede. De afscheidsdienst in onze kerk en haar begrafenis vonden plaats op dinsdag 26 februari. Wij wensen haar kinderen en (achter-) kleinkinderen veel sterkte en Gods nabijheid toe.

Wij gedenken

Ouder worden is aan de ene kant steeds meer dingen loslaten, aan de andere kant is het de kunst om toch nog levensvreugde te halen uit de dingen die je wel kan. Voor **Jan Koers**, die op 14 februari overleed, was het punt bereikt dat hij het niet meer kon en er tegen op zag nog meer los

te moeten laten. Het is fijn dat er door zijn gezegende leeftijd heel veel herinneringen zijn. Heel veel mensen op Tuk zullen Jan ook missen, het is een vertrouwd gezicht wat is heengegaan. Niet meer met de pet wat scheef op de hoofd zijn fietstochtje maken, niet meer lopend naar de winkel, hoeveel mensen staken niet de hand op als zij langs zijn huis kwamen. Ruim 96 jaar mocht hij worden. Toen hij geboren werd op 13 september 1922 in Steggerda had je dat niet kunnen voorspellen. Jan kwam ter wereld in een gezin van 16 kinderen, waarvan de helft al jong is overleden. De kans dat Jan ook jong zou overlijden was bijna groter dan zo ontzettend oud worden. Toen Jan net zeven jaar was verhuisde hij naar Blesdijke, waar hij op de lagere school heeft gezeten. Na de lagere school is Jan gelijk gaan werken, zoals dat in die heel gewoon was. Jan ging werken op de melkfabriek en trouwde in 1945 met Jantje Pit. Niet lang na hun trouwen gingen ze wonen in Oldemarkt, waar Jan nog steeds bij de melkfabriek werkte. Samen kregen zij 4 kinderen, Anneke, Jannie, Jan en Wout. Toen de melkfabriek op Oldemarkt sloot, verhuisde het gezin in 1969 naar Tuk, de Hummelingen 6. Jan was echt buitenmens, die het heerlijk vond om buiten bezig te zijn of te fietsen of te wandelen. In 1985 is Jan met de Vut gegaan. Samen met zijn vrouw hebben zij nog vele mooie jaren samen mogen doorbrengen. Toen Jan 89 jaar was heeft hij nog een hartoperatie ondergaan en herstelde daar prima van. Terugkijkend kun je zeggen dat Jan Koers en zijn vrouw een mooi leven achter de rug hebben. Meer dan 70 jaar met elkaar getrouwd geweest. Samen en met de kinderen, kleinkinderen en achterkleinkinderen. Altijd was er bij hen een grote mate van belangstelling naar het wel en wee van hun naasten maar ook naar anderen toe. In de afscheidsdienst hebben we verzen gelezen uit psalm 139. Al zou er dus niemand op de wereld zijn die kan begrijpen wat u, wat jij, moet doormaken in uw of jouw eigen

leven, dan is er altijd nog die Éne, God de Heer. Die zich ook over jou, over u bekommert. Daar gaat psalm 139 over. Aan die God hebben wij Jan Koers toevertrouwd. Moge God zijn met allen, die hem missen.

Wij leven mee

Als u iets te melden heeft of door te geven wat betreft pastoraat, neem dan gerust contact op met één van de ouderlingen of met de predikant. Het leven van mensen is vaak een weg van op en neer. Zo ook in onze gemeente. Sommige mensen hebben veel zorg nodig. Er zijn ook mensen voor wie de toekomst onzeker is of die wachten op spannende behandelingen of nadere onderzoeken. En dan zijn er de mantelzorgers die soms zwaar belast worden, maar hun werk met veel liefde doen. Alle zieken en hun verzorgers sterkte toegewenst! In het verpleeghuis Lindestede in Wollega verblijft mevr. M. Pieffers-Prins en de heer P. de Vries, Baarsweg, opgenomen in Zonnekamp.

Omzien naar elkaar

Pastoraat in onze kerkgemeente is in de eerste plaats het omzien naar elkaar in het dagelijkse leven. Op basis van ons geloof zijn we met elkaar verbonden en geven we zorg aan wie dat nodig heeft. De pastorale zorg wordt door de gemeente in het bijzonder toevertrouwd aan de predikant en ouderlingen. Dit wordt trouwens wel moeilijker nu we nog maar twee ouderlingen hebben. Daarnaast zijn er de bezoekers die contacten met gemeenteleden onderhouden. Indien u behoefte hebt aan pastoraal contact of een gesprek, kunt u altijd direct contact opnemen met de predikant of ouderling.

Tenslotte

O Vader, trek het lot U aan van allen die door U bestaan. Gij die geen stenen geeft voor brood, wees met uw kinderen in nood; en stil, God die rechtvaardig zijt, de honger naar gerechtigheid. O Vader, trek het leed U aan van allen die met ons bestaan. Gij hebt gezegd: geef jij hun brood, doe ons hun naasten zijn in nood, opdat zij weten wie Gij zijt: de God van hun gerechtigheid. (Liedboek 995)

Met vriendelijke groeten,
ds. Eric van Veen

Vollenhove

Hervormdvollenhove.nl
redactie@hervormdvollenhove.nl

Predikant Vollenhove-stad: ds. D. Wolters, Steiger 27, 8325 HB Vollenhove tel. 0527-239291
predikantstad@hervormdvollenhove.nl

Predikant Vollenhove-Ambt: ds. H.J.H. Pap, Leeuwte 88, 8326 AD Sint Jansklooster tel. 0527-239504
predikantambt@hervormdvollenhove.nl

Scriba: Dhr. H. Wijermars, Postbus 82, 8325 ZH Vollenhove. tel. 0527-243860
scriba@hervormdvollenhove.nl

Koster Grote Kerk: dhr. G. Bos, tel. 0527-241951.

Beheerder Hervormd Centrum "Tilvoorde": mw. N. Lassche-Remijnse, Tilvoorde: tel. 0527-241538
tilvoorde@hervormdvollenhove.nl

Koster Kapel: mw. G. van Dalen, tel. 0527-246767
kapel@hervormdvollenhove.nl

3 maart 2019 om 10:00 uur in de Grote Kerk, in deze dienst hoopt ds. C A vt Hof uit Nunspeet voor te gaan.

De organist is dhr. J. Bredewout. Collectes: Confessionele vereniging (studiefonds), instandhouding van de eredienst, energiekosten. De autodienst wordt verzorgd door Fam. A.J. Doosje, telefoon 241662. Er is een kindernevendienst voor de kinderen van groep 1,2 en 3, dit wordt verzorgd door Margriet Remijnse en Boaz de Olde. Er is een kindernevendienst voor de kinderen van groep 4,5 en 6, dit wordt verzorgd door Agrietha van Vulpen en Tina van Dijk.

3 maart 2019 om 14:30 uur in de Kapel, in deze gezamenlijke dienst hoopt ds B Haanstra uit Steenwijk voor te gaan. De organist is dhr. J.P. van Eerde. Collectes: Confessionele vereniging (studiefonds), instandhouding van de eredienst, energiekosten. De autodienst wordt verzorgd door Fam. A.J. Doosje, telefoon 241662. Er wordt in Tilvoorde op de jongste kinderen van onze gemeente gepast door: Williene Haasjes en

Lees verder op pagina 13

Advertenties

VAN GROEVE TOT CONSUMENT

GEDENKSTENEN

- Staanse letterplaten
- Enkele gedenkstenen
- Dubbele gedenkstenen
- Liggende zerken
- Gedenkstenen met volledige bedekking
- Gedenkstenen met gedeeltelijke of volledige tuin of grint gedeelte
- Gedenkstenen met een omranding
- Alle uit te voeren in eenvoudig, klassiek, kunstzinnig of natuurlijk ontwerp

JK Jan Kalk Natuursteen
SINDS 1887

Gedenkstenen // Aanrechtbladen // Dorpels // Schouwen // Vensterbanken // Vloeren // Wastafelbladen

OOK VOOR ONDERHOUD - EN RESTAURATIEWERKZAAMHEDEN

Stadskanaal: Klompenmaker 2, 9502 EP - Tel. 0599 - 622 290 - Fax 0599 - 616 510 - Emmen: Weerdingerstraat 201 7822 BK - Tel. 0591 - 532 224
E-mail info@jankalknatuursteen.nl - www.jankalknatuursteen.nl

bakkerij Muis

"'t Lekkerste voor jong en oud."
Komt van Bakker Muis, uit 't Wold

Gelderingen 6 8341-PW
Steenwijkerwold
0521-588346
www.bakkerijmuis.nl

LAAT ZIEN WAT UW KERK DOET! DEEL DE VEELKLEURIGE INFOGIDS UIT.

Een praktisch overzicht van uw kerkelijke activiteiten in het komende seizoen in een handzaam boekje. Om uit te delen aan gemeente-leden, nieuw-ingekomen en geïnteresseerden.

Meer informatie: 0546 - 577475 (vraag naar Geke Brinkers).
www.welkomindekerk.nl

Topic Creatief

Topic Creatieve ideeën
Topic Creatieve tekst
Topic Creatieve ontwerpen
Topic Creatieve online media
Topic Creatieve offline media
Topic Creatieve Communicatie

Verrassend creatief
topic .nu

Vervolg van pagina 12

Else ten Hoeve.

Agenda

3 maart om 11:00 uur, Niklaaslezing na de dienst: Stichting Doroty, Grote Kerk.

4 maart om 19:00 uur, Verkoop collectebonnen van 19.00-20.00 uur, Tilvoorde.

5 maart om 20:00 uur, Cursus: Nieuwe Testament, Tilvoorde.

6 maart om 10:00 uur, bijbelkring 60+ Stad, Nieuw Clarenberg.

6 maart om 19:15 uur, Vesper, Grote Kerk.

7 maart om 15:00 uur, Contactmiddag oudere gemeenteleden, Kapel.

7 maart om 20:00 uur, Consistorie Stad, Tilvoorde.

9 maart om 09:00 uur, Stille wandeling 40 dagen tijd, vanaf de Burght.

12 maart om 19:45 uur, Bijeenkomst pastoraal medewerkers Nieuw Clarenberg, Kapel.

12 maart om 20:00 uur, Consistorie Ambt, Kapel.

Bloemengroet

Er zijn afgelopen week, als teken van medeleven en als groet van de gemeente, bloemen gebracht bij Dhr. de Lange St Jansweg 5, bij Dhr. Weijs, Grachtwal 13, in Marknesse en bij Dhr. en Mw. Füss-Filippus, Oppen Swolle 7; zij waren 16 febr. 40 jaar. getrouwd.

Wereldgebedsdag

De jaarlijkse viering van de Wereldgebedsdag wordt gehouden op vrijdag 1 maart 2019 in Woonzorgcentrum Nieuw Clarenberg in Vollenhove. Ontvangst met koffie vanaf 19.00 uur. Aanvang dienst 19.30 uur. Deze viering is voorbereid door vrouwen uit Slovenië. Het thema voor de viering is: Welkom, God nodigt je uit!

Muzikale medewerking wordt verleend door: The Singers of the Light uit Zwartzluis. Wij vieren dit jaar ons 90-jarig bestaan! Om onze gebeden ook praktisch ten uitvoer te brengen, wordt geld voor diverse doelen in Slovenië ingezameld.

Contactmiddag oudere gemeente leden

De dames van de commissie nodigen de oudere gemeenteleden uit voor een gezellig samenzijn op D.V donderdagmiddag 7 maart van 3 tot 5 uur in de Kapel. Wij hebben mev. Jos Nieuwenhuis (uit de Zuurbeek) uitgenodigd. Mw. Jos Nieuwenhuizen, opgegroeid in een Jappenkamp, zal haar levensverhaal vertellen en laten zien. Voor vervoer mev. Heetebrij-Voerman bellen 243698 en zij zal de Stavib voor u regelen. We hopen op een goede opkomst net als de andere middagen, en op goede ontmoetingen met elkaar.

Hartelijke groeten en tot ziens. De contactcommissie.

Nieuws uit PraagGebedsputten
Wilt u met ons danken voor de activiteiten die voor komende weken op het programma staan. De Evangelische Alliantie organiseert haar jaarlijkse Forum voor predikanten en kerkelijke leiders in Tsjechië. Het thema dit jaar is de revitalisering van de kerk. Een belangrijk onderwerp voor een marginale kerk. Er worden veel nieuwe gemeentes gesticht, maar de bestaande kerken hebben het (soms) moeilijk.

Wilt u met ons bidden voor de M4-training in Polen. Leendert moet daar begin maart twee dagen

heen om kerkplanters in ons buurland toe te trainen tijdens hun tweede bijeenkomst. Wilt u bidden voor de juiste woorden, voorbeelden en instructies voor de Poolse kerkplanters.

Wilt u voor ons als gezin bidden. Het is een tamelijk drukke periode waarin we niet alleen onze werkzaamheden in Tsjechië hebben, maar ook de voorbereidingen voor ons verlof. Ondertussen zijn de kinderen druk op school en waart de griep door de stad (en door ons huis).

Niklaaslezing

Op zondag 3 maart zal Jurrie Zandbergen een Niklaaslezing verzorgen namens stichting Doroty. In deze Niklaaslezing zal hij vertellen over het werk dat de stichting in de Oekraïne doet. Tevens is deze lezing ter voorbereiding op de armoedeactie van zaterdag 30 maart en de armoedediens van zondag 31 maart. We hopen u allen te mogen verwelkomen. Na de Niklaaslezing staat de koffie en thee voor u klaar.

40-dagen tijd wandeling

Raad van Kerken Vollenhove / St. Jans klooster organiseert op 5 zaterdagen in de periode tussen Aswoensdag en Pasen een wandeling in de omgeving van Vollenhove en St. Jans klooster (Zaterdag 9 maart, 16 maart, 23 maart, 30 maart en 6 april). In deze periode van oudsher een tijd van vasten en bewust leven, denken we aan Jezus die opliep met zijn vrienden naar Jeruzalem. Hij ging door bergen en door dalen stap voor stap. We geloven dat Hij nog steeds oploopt met mensen door het leven als reisgenoot, een wandelmaatje. We mogen stappen zetten ook naar de ander, naar elkaar luisteren, elkaar bemoedigen, stil zijn in het moment en ons bewust worden van de weg die Jezus moest gaan. Het is een zinvol gebeuren zo met elkaar een aantal zaterdagen stappen te zetten op weg naar Pasen. We wandelen ongeveer een uur, houden een korte meditatie en sluiten af met gezamenlijk een kopje koffie/thee te drinken. Spreekt dit je aan? Sluit je dan aan bij het wandelgroepje, ook als het maar 1 keer zou zijn je bent van harte welkom, opgeven is niet nodig. Start 09.00 uur vanaf de Burght.

Nieuw Ingekomen

Er is door de commissie nieuw ingekomen een bezoek gebracht bij Dhr. L. Croes, Doeveslag 25 in Vollenhove. Dhr. L. Croes, van harte welkom binnen onze Gemeente en we hopen dat u zich er snel thuis mag voelen.

Vollenhove AMBTDs. H.J.H. Pap, Leeuwte 88, 8326 AD, Sint Jans klooster, 0527-239504.
E-mail: predikantambt@hervormdvollenhove.nl
E-mail: scriba@hervormdvollenhove.nl**Pastoraat**

Dhr. A. Mooiweer, G. van Rhenenlaan 67, heeft een paar dagen in het ziekenhuis gelegen en is inmiddels weer thuis. We bidden om een voorspoedig herstel.

Ten slotte
Binnenkort ontvangt u een boekje voor de huisliturgie in de 40

dagentijd. Dit boekje hebben we met diverse predikanten uit deze regio geschreven. Mooi om deze tijd weer te benutten om intensief met de Bijbel bezig te zijn en toe te leven naar Pasen. Ik wens u een rijk gezegende periode toe!

Met een hartelijke groet,
Dick Wolters**Vollenhove** STADDs. D. Wolters, Steiger 27, 8325 HB Vollenhove, 0527-239291
E-mail: predikantstad@hervormdvollenhove.nl**Vanuit de pastorie aan de Leeuwte**

Afgelopen week heb ik verschillende bezoeken gebracht aan het ziekenhuis in Zwolle. Teleurstellend was uiteindelijk het resultaat van het onderzoek. De ontstekingen achter beide ogen zijn zeker niet minder geworden. Nu zal ik verder onderzocht moeten worden door een gespecialiseerde oogarts van het UMCG in Groningen.

Ontvang allen een vriendelijke groet, Hendri Pap

Wanneperveen / Belt-SchutslootDs. W.J. Menkveld, Veneweg 33 7946 LC Wanneperveen, 0522-701108
b.g.g. 06-40428018, jmenkveld@solcon.nl
Scriba: mev. R. Lok-Lok, Noorderweg 57, 8066 PW
Belt-Schutsloot, 038-3867486
scriba@pknwanneperveenbeltschutsloot.nl
Protestantse kerk Wanneperveen, 06-51038124
IBAN: NL27 RABO 0367 1544 63
t.n.v. het college van kerkrentmeesters van de Protestantse Gemeente Wanneperveen/ Belt-Schutsloot
www.pknwanneperveenbeltschutsloot.nl**Diensten 3 maart 2019**Belt-Schutsloot 11.00 uur – Voorganger: ds. W.J. Menkveld.
Wanneperveen 09.30 uur – Voorganger: ds. W.J. Menkveld.
In beide diensten is er een extra collecte voor kerk en onderhoud en is de diaconiecollecte voor de voedselbank.**Inzameling voor de Voedselbank** Steenwijkerland op zaterdag 2 maart en zondag 3 maart, Diaconie PKN Wanneperveen / Belt-Schutsloot.

De voedselbank Steenwijkerland heeft voortdurend giften nodig, om mensen die dat nodig hebben te kunnen blijven voorzien van een volwaardig voedselpakket. Iemand kan in financiële problemen komen door bijvoorbeeld schulden, echtscheiding of faillissement. Maar ook door het moeten terugbetalen van toeslagen of hoge zorg- of ziektekosten inclusief reiskosten naar het ziekenhuis. Steun ons, dan kunnen wij anderen helpen. Belangrijk is ook om te weten, dat mensen die hulp krijgen van de Voedselbank ook hulp krijgen (moeten accepteren) om een oplossing te zoeken voor de problemen zodat ze naar verloop van tijd weer zonder de hulp van de Voedselbank kunnen. Voor de inzameling van producten hebben we het volgende verlanglijstje:

- Pastasaus
- Blikken bruine bonen of kapucijners
- Beschuiten
- Crackers
- Suiker
- Blikken vruchten

Andere producten zijn natuurlijk ook van harte welkom, maar wilt u er op letten dat het houdbare producten zijn, en let alstublieft op de houdbaarheidsdatum. Het is helemaal niet erg als u iets uit uw eigen keukenkastje geeft, maar het moet natuurlijk wel goed zijn. Inzameling van de producten vindt plaats op zaterdag 2 maart tussen 11 en 12 uur in de consistorie in Belt-Schutsloot en de consistorie in Wanneperveen. Of zondag 3 maart voor aanvang van de kerkdienst.

Daarnaast is de gehele maand maart de diaconie collecte bestemd voor de voedselbank Steenwijkerland.

Namens de diaconie van harte bij u aanbevolen!

Diensten 10 maart 2019

Belt-Schutsloot 11.00 uur – Voorganger: ds. W.J. Menkveld. In BS is de extra collecte voor de voorjaarszending.

Wanneperveen 09.30 uur – Voorganger: ds. W.J. Menkveld. In W'veen wordt de collecte voor de voorjaarszending huis aan huis gehouden.

Dienst 13 maart 2019 – Bid-dag voor gewas en arbeid

Dit is een gezamenlijke dienst voor de hele gemeente om 19.30 uur in Wanneperveen.

Voorganger: ds. W.J. Menkveld. Oppas W'veen en BS: Zie www.pknwanneperveenbeltschutsloot.nl, onder: rooster.

Rooster bloemendienst W'veen

03/03 – Fam. J. Zomer en fam. H. Veninga.

10/03 – Fam. H. Slot, Veneweg, en mw. A. de Vries-Stoter.

Bloemen

De bloemen van zondag 24 februari gingen in BS met hartelijke felicitaties naar mw. F. Stam-Halfmouw in de Schiphorst te Meppel. In W'veen werden de bloemen bestemd voor mw. Van der Belt, zij heeft in het ziekenhuis gelegen en voor mw. Rodermond-Doornbos, zij is jarig geweest.

Verantwoording

De collecte van afgelopen zondag voor missionair werk bedroeg in BS € 109,45.

Doel collecte diaconie van de maand maart voor de voedselbank Steenwijkerland.

Nog steeds is het zo, dat er veel voedsel – dat eigenlijk nog van goede kwaliteit is – wordt weggegooid. Tegelijkertijd zijn er mensen die te weinig te besteden hebben voor hun dagelijkse maaltijden. Een aantal jaren geleden zijn de voedselbanken opgericht om hier iets mee te doen. Veel winkels en bedrijven uit de gemeente Steenwijkerland geven producten, die anders weggegooid zouden worden, aan de plaatselijke voedselbank. Uiteraard wordt wel voldaan aan de eisen van voedselveiligheid! Ook instellingen, scholen, kerken en TV-Oost houden acties om producten in te zamelen. Al het werk voor de voedselbank wordt gedaan door vrijwilligers. Maar er is ook geld nodig. Bijvoorbeeld voor: de huur van het gebouw, gas en licht, koelkasten en vriezers, autokosten, kantoorartikelen

enzovoorts. In de diaconie collectes van de maand maart wordt uw bijdrage gevraagd, om dit waardevolle werk voort te kunnen zetten.

Roosevelt-Vakantieweek

De vakantieweek voor alleenstaanden met een lichamelijke beperking wordt gehouden van 31 augustus tot en met 7 september 2019 (week 36). Het vakantiehuis staat op het schitterende landgoed Hydepark. De gasten kunnen genieten van de groene omgeving en rust. De wandelpaden zijn goed begaanbaar en toegankelijk voor rolstoelgebruikers. De kamers zijn toegankelijk voor een rolstoel, en beschikken over een wastafel. De meeste kamers zijn voorzien van hoog-laag bedden en op iedere vleugel zijn meerdere ruime badkamers met uitgebreide sanitaire voorzieningen. Het vakantiecentrum beschikt over alle benodigde aangepaste faciliteiten voor mensen met een lichamelijke beperking. De vakantie week wordt mogelijk gemaakt door de ondersteuning van heel veel vrijwilligers. In het Nieuwe Hydepark staat gastvrijheid en persoonlijke aandacht voorop. Er is ook altijd een predikant of geestelijk verzorger aanwezig. Heeft u na het lezen van dit stukje zin om een weekje mee te gaan, of weet u mensen waarvan u denkt dat zijn in aanmerking komen voor dat weekje, meldt u zich dan aan bij Grietje Wink 0522- 281509, Ineke Slot, tel: 0527-246459 of Hennie de Goede, tel: 038-3866763, zij helpen u dan verder met de aanmelding, wat de kosten zijn enz. Ook niet kerkelijke mensen, of van een andere kerk, zijn vanzelfsprekend van harte welkom. De aanmeldingsformulieren moeten voor 24 mei binnen zijn.

Kerkenraadsverkiezingen W'veen

Vanuit de gemeente is aanbevolen en door de kerkenraad verkozen in de vacature diaken: mw. T. Stummel-Winters.

Vrijdag 1 maart hopen wij te horen of mw. Stummel haar verkiezing aanvaardt.

Voor de nog openstaande vacature ouderling kerkrentmeester vraagt de kerkenraad u dringend om aanbevelingen in te dienen volgens de bekende procedure. Aanbevelingen kunt u inleveren tot en met dinsdag 5 maart bij iemand van de kerkenraad.

Gemeenteavond 20 maart 2019

Wij willen iedereen nog even herinneren aan de gemeenteavond op 20 maart a.s.. Dit is een avond voor de hele gemeente. De agenda volgt nog. Ook met name de jongere gemeenteleden nodigen wij hiervoor van harte uit omdat op een gemeenteavond zaken worden besproken en besloten over en voor de gemeente. Veranderingen of juist geen veranderingen (kunnen) worden besproken op een gemeenteavond. Dus komt allen. De kerkenraad.

Vanuit de gemeente

Dhr. Kasper de Jonge is weer thuis uit het ziekenhuis waar hij verder mag herstellen.

Dhr. M. Winters, is vorige week vrijdag opgenomen in Zwolle voor een ingreep. Op dit moment is niet bekend hoe lang hij moet blijven. We hopen op een geslaagde ingreep en bidden om Gods nabij-

Vervolg van pagina 13

heid voor beiden.

Vanuit de Pastorie

Er is vandaag veel te doen over identiteit. Mensen zijn op zoek naar hun identiteit of in de war over hun identiteit of wellicht zelfs niet tevreden met hun identiteit. Waar het vroeger meer vanzelf sprak dat je je identiteit aanvaardde als iets wat jou gegeven werd, als iets wat je niet veranderen kon lijkt vandaag identiteit veel onduidelijker en soms zelfs een eigen keus geworden. Identiteit heeft te maken met hoe ik mijzelf ken, maar om mijzelf te kennen heb ik anderen nodig. Alleen door de ogen van anderen kan ik mezelf zien en leren kennen. Ik kan immers alleen mens-zijn tussen en met andere mensen. Het hoeft geen betoog dat nu de contacten steeds meer via sociale media gaan het kennen van elkaar steeds ingewikkelder wordt, steeds gevoeliger voor misvattingen en daardoor het leren kennen van de eigen identiteit een steeds groter probleem. Dat is niet alleen van deze tijd en komt niet alleen door moderne communicatiemiddelen. Ten diepste leren wij onze identiteit kennen in contact met God. Dat contact met God kan persoonlijk maar ook in contact met elkaar. Als God een plek heeft in ons met elkaar omgaan zal dat onze identiteit versterken. Hij heeft ons bedoeld en gemaakt. Aan Hem kunnen we ons spiegelen om te ontdekken wie we mogen zijn, ook als we het in onszelf en in elkaar niet kunnen ontdekken. Die 'nieuwe' identiteit is een groot cadeau van Christus aan ons.

Hartelijke groeten,
Ds. Menkveld

JEUGDDIENST?

Mail naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl
Gratis plaatsing!

Willemsoord / Peperga / Blesdijke

Predikant: ds. Gerrit van den Dool
Pastorie: Steenwijkerweg 157
8338 LB Willemsoord
predikantwillemsoord@gmail.com
Telefoon predikant: 0521-346611
Scriba: Henry Bos, Steenwijkerweg 194
8338 LD Willemsoord, 0521-514587
kerk.willemsoord@hetnet.nl
Koster: mevr. T. Winters-de Boer,
0521-588515, Rentmeesters Prot.
Gem Willemsoord Peperga Blesdijke
IBAN: NL34 INGB 0000 9350 70

Zondag 3 maart 9.30 uur. In deze dienst hoopt ds. E. Fokkema uit Twello voor te gaan. Ouderling van dienst is Feikje Kloosterman en het orgel wordt bespeeld door Theun Hoen. De uitgangscollecte is voor het plaatselijk pastoraat. De ontvangst is door Rieta de Wagt en de bloemen worden bezorgd door Hildagard Ruiter. De ophaaldienst wordt verzorgd door Cor Sijbesma (0521-588093) en de opname van de dienst wordt rondgebracht door Benia Lenstra. De zorg voor de kinderen is in handen van Ummie en Inge. Het lied voor de dienst is lied 974 vers 1 en 3.

Bij de diensten

Aanstaande zondag gaat ds. Egbert Fokkema bij ons voor. Voor degenen die hem niet (meer) kennen, vorige jaar ging hij ook bij ons voor. Ruim 15 jaar geleden toen ds. Fokkema aan Heerenveen verbonden was ging hij regelmatig bij ons en in onze omgeving voor. Hij schrijft over zichzelf: Ik ben Egbert Fokkema, geboren op 22 februari 1947 in Kollumerzwaag (Friesland). Getrouwd met Tine Bottema, een bakkersdochter uit Rinsumageest. We hebben vier kinderen, drie schoonkinderen en vijf kleinkinderen. Allemaal 'uitgevlogen'. Na de dienst is er koffiedrinken. Er wordt op u gerekend.

Collecten

Diaconie: € 28,62 Kerkrentmeesters: € 27,35 en de uitgangscol-

lecte voor plaatselijk kerkenwerk bedroeg € 38,80. Allen hartelijk dank voor uw gaven.

Bloemen

De bloemen zijn als groet en bemoediging gegaan naar Corrie Klarenberg in de Kloosterhuisstraat.

Verjaardagen en huwelijks jubilea

Op 5 maart hoopt de heer G. van Veen, Steenwijkerweg 168 A, zijn 83ste verjaardag te vieren. Namens onze gemeente willen we hem van harte feliciteren en een gezegend nieuw levensjaar toewensen.

Op 8 maart gedenkt de familie B.R. Stegeman, Prins Frederikstraat 10, dat het 12,5 jaar geleden is dat ze in het huwelijk zijn getreden en eveneens op 8 maart is het 45 jaar geleden dat de familie G. Koopmans, Steenwijkerweg 111 De Blesse in het huwelijk is trad. Voor beide echtparen een hartelijke felicitatie met dit huwelijksjubileum.

Waar geloof het meest kost

"Bid voor ons." Dat is vaak het eerste dat vervolgd christenen vragen. Zij kennen het belang van gebed uit eigen ervaring. Iedere week geef ik u een gebedspunt door: Christenen in het noordoosten van de Centraal Afrikaanse Republiek hebben te maken met felle tegenstand van moslimrebellenen. Voorgangers mogen soms een tijdlang niet meer preken en christenen mogen hun Bijbel niet openlijk met zich meedragen. De intimidatie en tegenwerking die christenen ervaren is groot.

Kopij GZ

De kopij voor het volgende zondagsblad kunt u inleveren tot uiterlijk zondag 3 maart 12.00 uur bij de scriba. Het kan natuurlijk ook via kerk.willemsoord.nl

De Geest des Heren heeft een nieuw begin gemaakt in al wat groeit en leeft zijn adem uitgezaaid
De wereld krijgt weer kleur nu het lijkt dat de lente op doorbreken staat. Wat is de natuur toch prachtig als de zon schijnt. We wensen u

allen een goede week toe.
Namens de kerkenraad,
Henry Bos ouderling-scriba

Christelijke vrouwenvereniging "Martha"

Op 1 maart wordt de Wereldgebedsdag gehouden om 19.30 uur in het lokaal achter de kerk in Willemsoord. Na afloop is er koffie en thee. Wilt u deze avond eens mee vieren, iedereen is van harte welkom. Het thema is: Welkom, God nodigt je uit! De orde van dienst komt dit jaar uit Slovenië. De Wereldgebedsdag is letterlijk en figuurlijk een wereldgebeurtenis! Ieder jaar gaat op de eerste vrijdag in maart het gebed de wereld rond. Wat deze vrijdag tot een speciale dag maakt is het feit dat gedurende 24 uur ergens in de wereld gebedsamenkomsten plaats vinden, waar dezelfde noden voor God gebracht worden, dezelfde gebeden en dezelfde Schriftgedeelten uit de Bijbel worden gelezen. Het is een ketting van gebed door de hele wereld. Samen bidden, samen vieren en samen delen! We hopen op een grote belangstelling, die uiting geeft aan het onderlinge gevoel van verbondenheid en dat het zinvol is om te bidden met mensen over de gehele wereld. Het bestuur.

Van de predikant

Pastoralia

Onze ouderling Martinus Berger maakte met zijn fiets een lelijke botsing. Ten gevolge daarvan moest hij in het ziekenhuis worden opgenomen. Inmiddels is hij weer thuis. Het herstel zal de nodige tijd vergen. We wensen hem daarbij Gods zegen en veel sterkte. Dat wensen we allen toe die dat in hun leven in het bijzonder nodig hebben.

Paaszanggroep

Deze komt a.s. dinsdag weer bijeen. De repetities zijn een half uur vervroegd en beginnen nu om 19.30 uur. Voor de voortgang is wel een minimum aantal van 12 zangers nodig. We hopen op een groot aantal deelnemers! Zeg het voort, kom ook en zing mee!

Veertigdagentijd

Komende woensdag gaan we de Veertigdagentijd in. Om daarin bewust en vruchtbaar op weg te gaan naar Pasen heeft het blad Petrus van de PKN een mooie kalender uitgegeven met als thema 'Een nieuw begin'. Daarin vind je voor elke dag een Bijbeltekst, met daarbij een gedachte voor persoonlijke overweging, een gebed en een suggestie om werk van te maken. Daarnaast allerlei creatieve ideeën. Aanbevolen!

Tot slot een ochtendlied van Ad den Besten, dat hij, vrij naar Jochen Klepper, schreef bij Jesaja 50: 4. Het is te vinden in zijn bundel 'Poëzie om te zingen' en ook in Zingend Geloven II (lied 130), waar het is voorzien van een prachtige melodie van de hand van Rudolf Zöbele. Helaas heeft het ons nieuwe Liedboek niet gehaald. Zeer geschikt om een morgendienst mee te beginnen!

*Hij wekt mij elke morgen en roept mij in het licht.
Ik houd mij niet verborgen voor 's Heren aangezicht.
Zijn dag straalt in het ronde;
vrij treed ik voor de Heer,
geen slaaf meer van de zonde,
geen kind van 't duister meer.*

*Dit is een scheppingsmorgen:
God sprak zijn woord met macht,
mijn zonden en mijn zorgen verwees Hij naar de nacht.
In Gods woord is mijn leven,
ik leef uit het gehoor, -
Die 't duister heeft verdreven,
wekte mij zelf het oor.
Ik laat mij elke morgen verlichten door zijn woord.
Hij houdt zich niet verborgen voor wie naar Christus hoort:
een leerling aan zijn voeten,
die woorden leert van licht,
om daarmee te begroeten wie leven zonder zicht.*

Een hartelijke groet aan u,
aan jou,
ds. Gerrit van den Dool

nieuw

Visie

DOOR DS. HANS ESBACH, AMERSFOORT

Ik vind het fijn om mensen te ontvangen, ondanks mijn ziekte. We praten over hun werk, dromen en visie. Zelf vind ik dat wel moeilijk, want ik ben niet meer in staat om aan de weg van het Koninkrijk van God te timmeren. Ik heb dus makkelijk praten.

In die gesprekken ontdek ik dat het

in de kerk nogal aan 'visie' ontbreekt. Zonder grote visie kun je verzuipen in bijzaken, die je niet verder helpen. Soms worden we ook gewoon moe van mensen met grote visies. Dan denken we: 'Laat mij nou maar mijn ding doen.' Of: 'Natuurlijk ik ga naar de kerk en ik geef aan de kerk en ik doe soms iets voor die kerk. Maar vraag je me wat mijn kerk toevoegt aan de samenleving? Of wat we kunnen betekenen voor de 90% van de bevolking die nooit naar de kerk gaat? Dan haak ik af.' Visiemoe.

Daar moest ik aan denken toen ik – volgens het rooster – het bijbelboek Esther las. Esther: een mooie tienermeid, de nieuwe koningin van Ahasveros. In het begin superspannend. Maar nu zit ze al vijf jaar in zijn harem. Een maand geleden toonde hij voor het laatst belangstelling voor haar.

Wat voor typetje is Esther

HIER STAAN WE OP EEN KRUISSPUNT.
SPELEN WE OP 'SAFE'? OF WIL GOD
DIT MOMENT GEBRUIKEN? ONTVANGT
ZE HIER EEN GROTE VISIE?

geworden? Zit ze, samen met de andere vrouwen, dagelijks haar nagels te lakken? Hebben ze

discussies over welk parfum het meest opwindend is? Zit ze gevangen in duizend nietsigheden? Zoals ook wij gevangen kunnen zitten in de dagelijkse sleur?

Dan komt het bericht van Mordechai: 'Ga naar de koning, smeek om genade, kom op voor je volk'. Esther sputtert tegen. Is het niet de stomme koppigheid van Mordechai die dit probleem heeft veroorzaakt? En zijn weigering voor Haman te buigen? Moet hij het niet zelf oplossen?

Hier staan we op een kruispunt. Spelen we op 'safe' (naar de koning gaan is alles behalve safe). Of wil God dit moment gebruiken? Ontvangt ze hier een grote visie? 'Wie weet ben je juist koningin geworden met het oog op deze tijd.' Esther neemt een beslissing. Ze pakt de uitdaging op als een visie, waar ze haar leven voor in de waagschaal stelt. Ik zie die mooie koningin in haar veilige harem veranderen in een moedige vrouw die gaat voor haar volk. Vastberaden zegt ze: 'Kom ik om? Dan kom ik om!'

In de jaren waarin ik in Gods dienst mocht staan, waren er momenten van grote visie. Maar ik ontdekte ook dat ik die visie scherp moest houden om niet vast te lopen in zaken die niets toevoegen. Hoe kan ik zonder heldere visie die mijn leven richting geeft, voorkomen dat mijn leven een sleur wordt? Hoe kan ik voorkomen dat mijn huwelijk een sleur wordt of vastloopt in kleine irritaties? Hoe kan ik voorkomen dat mijn werk een sleur wordt - hoe lang nog tot mijn pensioen?

Durf je probleem onder ogen te zien. Leg het aan God voor: Heer, wat moet ik hiermee? Bid om visie: Heer, hoe pak ik dit aan? Waar kunt U mij gebruiken? Hoe kan ik een deel van de oplossing zijn in plaats van een deel van het probleem?

Schrijf dat eens op en leg het op je bureau. Stap zo biddend de nieuwe dag in. Ik garandeer je dat leven met een heldere visie je leven zin en betekenis geeft. Zelfs als je ziek bent en je mogelijkheden beperkt zijn.

Hans Esbach (70 jaar, 48 jaar getrouwd) was predikant in Enschede, Nootdorp, Aalsmeer en Spijkenisse. Hij is één van de oprichters van het Evangelisch Werkverband binnen de Protestantse kerk en werkte jarenlang als directeur voor deze vernieuwingsbeweging. Na zijn emeritaat was hij predikant in Garderen, Driebergen en

Spanje. Ook was hij actief als voorzitter van SOFAK, een stichting voor migrantenkerken in Nederland. Hij moest zijn taken neerleggen toen een tumor in zijn alvleesklier werd ontdekt. Maar schrijven kan hij nog en dat doet hij dan ook. We laten u de komende tijd graag delen in zijn pennenvruchten.

Publicaties over de synode van Dordrecht

Dordt in context (1)

Spotprent op de uittocht van de remonstranten in 1619

In 2018 en 2019 herdenken we de nationale synode van Dordrecht van 1618-1619 op allerlei manieren. Ook verschenen er veel boeken. We lichten er een aantal uit.

DOOR DR. JAN DIRK
WASSENAAR,
HELLEENDOORN

'Dordt in context' is een boek van dr. G. van den Brink over de Dordtse Leerregels, die op de synode werden vastgesteld.

De Dordtse Leerregels

De auteur vertelt wat er in die *canones* staat en hoe de 'belijdenis' inzake de uitverkiezing – want daar gaan ze over – begrepen kan worden vanuit de voorafgaande geschiedenis. Hij staat uitvoerig stil bij de positie van de kerkvader Augustinus. Van den Brink sluit zijn inhoudelijke en contextuele behandeling af met een hoofdstuk over verkiezing en verwerping in de Bijbel. Hij bespreekt de Dordtse Leerregels niet kritiekloos, maar is overduidelijk geïmponeerd. De *canones* verwoorden zijns inziens de soevereiniteit van God, tegenover allerlei vormen van – ook christelijke – zoetsappigheid en kleinburgerlijkheid. Die verhevenheid van God kan verbijsteren, zeker. Maar de andere kant is er ook: God vertroost de Zijnen mateloos in Zijn verkiezende genade.

Is u dit allemaal te ingewikkeld, te hoog gegrepen? Dan wijs ik u op de glosy *Dordt400* 2018/2019.

In dat tijdschrift worden allerlei facetten van de nationale synode op toegankelijke wijze uiteengezet. Er is ook aandacht voor de actualiteit van de 'belijdenis' van Dordrecht.

De Tachtigjarige Oorlog

Over 'context' gesproken: aan de nationale synode zat ook een politieke kant. De synode vond plaats tijdens de Tachtigjarige Oorlog (1568-1648). Weliswaar lag de oorlog vanwege het Twaalfjarig Bestand (1609-1621) stil, maar hervatting van de strijd lag in het verschiet. Prins Maurits, stadhouder en legeraanvoerder, kon een verdeelde kerk niet gebruiken en koos openlijk partij voor de orthodoxe calvinisten, die als de contraremonstranten de geschiedenis in gingen.

In 2018 verscheen *De Opstand in de Nederlanden 1568-1648*. *De Tachtigjarige Oorlog in woord en beeld* van Anton

van der Lem. Volgens de auteur spitste de Opstand zich toe op drie fundamentele rechten: vrijheid van godsdienst en geweten, recht op zelfbeschikking en recht op inspraak. Hij weet deze ingewikkelde geschiedenis helder te presenteren en te illustreren met prachtige kleurenafbeeldingen. Het boek beleefde in korte tijd een tweede druk en is inmiddels uitverkocht, maar er zal vast een derde druk komen.

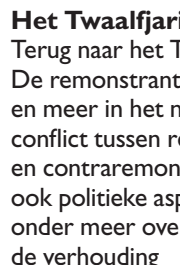
Ondertussen blijft de dikke pil *De Tachtigjarige Oorlog. Opstand*

en consolidatie in de Nederlanden (1559-1650) van prof. dr. S. Groenveld, drs. H.L.Ph. Leeuwenberg en anderen het onover-

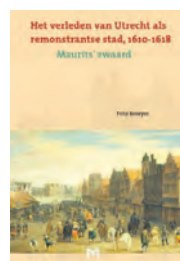
troffen standaardwerk. In 2012 verscheen de tweede druk, momenteel voor een bescheiden prijs verkrijgbaar.

Ten slotte *Ooggetuigen van de Tachtigjarige Oorlog*. Van de eerste ruzie tot het laatste kanonschot van Luc Panhuysen en René van Stipriaan, waarin meer dan 150 documenten (brieven, verslagen e.d.) van tijdgenoten zijn opgenomen en toegelicht.

Het Twaalfjarig Bestand

Terug naar het Twaalfjarig Bestand. De remonstranten raakten meer en meer in het nauw. Aan het conflict tussen remonstranten en contraremonstranten zaten ook politieke aspecten. Het ging onder meer over de verhouding kerk – staat en over de verhouding rijksoverheid en gewesten. In dit verband noem ik *Het verleden van Utrecht als remonstrantse stad, 1610-1618* van Frits Broeyer. Op 31 juli 1618 dankte prins Maurits de waardgelders oftewel de milite van Utrecht af. Daarmee viel de beslissing in

zijn conflict met raadpensionaris Johan van Oldebarnevelt, maar ook in de godsdienststrijd tussen remonstranten en contraremonstranten. In Utrecht waren alle acht predikanten remonstrants. Spoedig na het ontslag van de waardgelders mochten de Utrechtse contraremonstranten al eigen kerkdiensten houden. In september kregen ze de Domkerk in handen. Het beleggen van een nationale synode was toen ook uitvoerbaar. Inmiddels was Van Oldebarnevelt gevangengezet. Op 13 mei 1619 zou hij onthoofd worden.

De Dordtse Kerkorde

In 1619 stelde de synode een kerkorde op voor de gehele Gereformeerde Kerk in de Nederlanden. Maar de kerkorde werd niet in alle gewesten of provincies ingevoerd. In 2018 schreef A. van Harten-Tip een proefschrift over de kerkorde van 1619. Ze laat zien in welke context die werd opgesteld en ze gaat in op de theologie die eraan ten grondslag ligt. Verder vergelijkt ze de kerkorde met andere kerkordes uit die tijd en met de gereformeerde belijdenisgeschriften. Volgens Van Harten-Tip is de Dordtse kerkorde stevig geworteld in de gereformeerde confessie. Nog steeds is die de basis voor de kerkelijke orde

PRINS MAURITS KON EEN VERDEELDE KERK NIET GEBRUIKEN EN KOOS OPENLIJK PARTIJ VOOR DE ORTHODOXE CALVINISTEN, DIE ALS DE CONTRAREMONSTRANTEN DE GESCHIEDENIS IN GINGEN.

van veel gereformeerde kerken, in binnen- en buitenland (Verenigde Staten, Zuid-Afrika, Zuid-Korea). Van Harten-Tip, predikant van de voortgezette Gereformeerde Kerk van Assen e.o. 'Oase' en scriba van de voortgezette Gereformeerde Kerken in Nederland, is zelfs van mening dat die nog steeds richtinggevend is, dus ook voor de kerk van de 21^e eeuw.

Vaderhartweekend in Zeewolde

Een tweedaagse conferentie in Zeewolde, waarin men tijd heeft om Gods Vaderliefde te leren kennen en ervaren. Deelnemers krijgen gelegenheid om als zonen en dochters te leren wandelen in de liefde van de Vader. Sprekers zijn Trevor & Linda Galpin (GB) en de Nederlandse Winette Hubregtse (NL). Wytze & Ageeth Valkema leiden de samenzang en aanbidding. Deze conferentie alleen op zaterdag bezoeken, kan ook: van 9.30 – 17.00 uur. Opgave: www.fatherheart.eu en meer info: driehuizen@upcmail.nl

Vrijdag 8 maart, 19.00 - 21.30 uur, Zeewolde, Gedempte Gracht 1, € 25 (incl. lunch).

Vrolijke kinder-klimaatmars Zwolle

Op zondag 10 maart wordt er niet alleen een grote klimaatmars gelopen in Amsterdam, maar ook in Zwolle! En wel een vrolijke klimaatmars door de Dominicaankerk en de kloostertuinen tijdens Kliederklooster. Er is reden om zorgen te hebben over hoe mensen met het klimaat omgaan. Maar in Zwolle vieren de deelnemers al het moois wat de aarde geeft en speuren naar de lente die zich al voorzichtig laat zien. Een speelse zondagmiddag voor kinderen en (groot)ouders waarin ze zaadjes kunnen planten, groene protestborden kunnen maken en broodjes bakken om na de kinder-klimaatmars gezellig samen op te eten. Omlijst met een verhaal en een kindvriendelijke mini-vingering.

Zondag 10 maart, 15.00-17.00 uur, Zwolle, Dominicaan-klooster, Assendorperstraat 29, €5 per gezin. Evt foto gebruiken

Amerikaanse dichter Wiman in Zwolle

De Amerikaanse dichter Christian Wiman verzorgt een kloostercollege over zijn befaamde boek 'Mijn heldere afgrond'. Dit boek wordt ook wel getypeerd als een poëtisch en mystiek geheel van een moderne zinzoeker. Wiman zal ook spreken over zijn boek 'Hammer is the Prayer' dat voorjaar 2019 in Nederlandse vertaling verschijnt.

Donderdag 14 maart, 20.00 uur, Zwolle, Dominicaan-klooster, Assendorperstraat 29, € 12,50

Jeugddienst Wierden over vertrouwen

Een jeugddienst in Wierden die voorbereid door een van de catechisatiegroepen. Het thema luidt: 'Wie vertrouwt jij? Vertrouw jij op Hem?' Ds. Pieter Dekker is de voorganger.

Zondag 17 maart, 9.30 uur, Wierden, Gereformeerde kerk, Spoorstraat 7

Persoonlijke gedenktekens met een hart

Lid van de **EDEN GROEP**

www.riddernatuursteen.nl

Ridder natuursteen

Bovensmilde / Lutten
0592-243972 / 0523-237870

Grafmonumenten, as-sieraden en bestemmingen

mountainbiken in Sauerland welkom in Haus Reinhold

Twee ruime appartementen. Ook gelijktijdig te boeken.

Kijk op hausreinhold.nl

TOTAAL INSTALLATEUR BROUWER TUK

Tukseweg 198 TUK Tel. 0521-512983
www.brouwertuk.nl

BAKKERIJ HOUTSMA

Kerkstraat 70
Vollenhove - tel. 24 12 53

Uitvaartverzorging
Grafkistenfabriek Nieuw-Amsterdam

Voor een piëteitsvolle uitvaart...

Bij overlijden: **0800 - 024 25 26**
(dag en nacht bereikbaar)

Kantoor:
Ballastweg 2
7741 ZL COEVORDEN
Tel.: (0524) 515 899
Fax: (0524) 515 227

Postadres:
Postbus 208
7740 AE Coevorden
e-mail: uvvugna@planet.nl

Vestigingen in: Emmen - Coevorden - Zuidwolde (Dr.)
Voor informatie: (0591) 633 020 of (0524) 515 899

drok Advies, planning en uitvoering onder één dak

DECORETTE HUBO

drok SCHILDERS GLASZETTERS

Decorette, Hubo en Schildersbedrijf Drok

Uw makeover is bij ons in goede handen!

De Weyert 10, Vollenhove | 0527-24 13 55 | decorette-drok.nl

STEENHOUWERIJ **DE VERBINDING**

Nagelerstraat 7
8301 XE Emmeloord

T | 05 27 264 881
E | info@steenhouwerijdeverbinding.nl

www.steenhouwerijdeverbinding.nl

• HÉT WEEKBLAD VOOR BETROKKEN KERKMENSEN •

Maak nu kennis met het **Gezamenlijk Zondagsblad**

Ga naar: www.welkomindekerk.nl

Of vul de bon in:

3 MAANDEN PROBEREN VOOR MAAR € 8,95!

JA, ik wil het vernieuwde Gezamenlijk Zondagsblad drie maanden op proef voor slechts € 8,95. Daarna beslis ik of ik een abonnement neem.

Dhr. | mw. | fam. *

naam:

adres:

postcode: woonplaats:

e-mail: tel.nr.

*Omcirkel de juiste aanhef.
In envelop zonder postzegel sturen naar: Gezamenlijk Zondagsblad, Antwoordnummer 12, 7620 VP Wierden

In deze bank zat vroeger een graaf met zijn gezin. Gek hè, een hele bank voor jezelf. Nu mag iedereen hier zitten. Vind ik veel leuker!

Donatus
Dé kerken- en monumentenverzekeraar

Donatus verzekert vertrouwd
www.donatus.nl

AANNEMERSBEDRIJF STEGINK

Basserweg 17
8342 TE Basse

T 05 21 58 82 73
E info@steginkbasse.nl

NIEUWBOUW
VERBOUW
ONDERHOUD

NVBU

www.steginkbasse.nl

If mu-sic be the food of love,

zin in zingen?

Henriette van den Dool

bevoegd zangpedagoge (klassiek)

Steenwijkerweg 157
8338 LB Willemsoord
www.henriettevandendool.nl
tel. 0521 346610

sing on, sing on